ÕPPEKAVA

Kinnitatud direktori 15.04.2019. a käskkirjaga nr 1-3/10
Kooskõlastatud pedagoogilise nõukoguga 10.04.2019. a
Kooskõlastatud hoolekoguga 11.04.2019. a
Muudetud direktori 10.01.2024. a käskkirjaga nr 1-3/7

SISUKORD

1. LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA 2
2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED 2
3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS 3
4. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE VALDKONNAD, EESMÄRGID, SISU JA EELDATAVAD TULEMUSED 4
4.1. MINA JA KESKKOND 4
4.2. KEEL JA KÕNE 8
4.3. MATEMAATIKA 11
4.4. KUNST 14
4.5. LIIKUMINE 17
4.6. MUUSIKA 20
4.7. LIIKLUS 22
4.8. TERVISE EDENDAMINE 23
4.9. DIGIVAHENDID 24
5. ERIVAJADUSEGA LAPS, ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS 25
6. KOOSTÖÖ LASTEVANEMATEGA 27
7. 6-7AASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED 28
8. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMINE, HINDAMINE, KORRALDUS JA DOKUMENTEERIMINE 28
9. ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE 30
Lisa 1 LAPSEGA TUTVUMISE KÜSIMUSTIK LAPSEVANEMALE 31
Lisa 2 ARENGUVESTLUSE ETTEVALMISTUSLEHT LAPSEVANEMALE 33
Lisa 3/1 2AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED 35
Lisa 3/2 3AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED 37
Lisa 3/3 4AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED 39
Lisa 3/4 5AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED 42
Lisa 3/5 6-7 AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED 45
Lisa 4 KUNI 5A LAPSE ARENGU ANALÜÜS 48
Lisa 5 6-7A LAPSE ARENGU ANALÜÜS 57
Lisa 6 KOOLIVALMIDUSE KAART 62
Lisa 7 MATERJAL KUUEAASTASTE LASTE KOOLIVALMIDUSE TASEMEGA TUTVUMISEKS 65

1. LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA

Sipa-Laukna Lasteaed on moodustatud 01.09.2011.a Sipa Lasteaed Kurepesa ja Laukna Lasteaed Linnupesa ühendamisel (Märjamaa Vallavolikogu 18.01.2011 otsus nr 93).
Sipa-Laukna Lasteaed asub kahes eraldi majas. Mõlemas majas on üks liitrühm, kus on 2-7 aastased lapsed. Sipa Kurepesa rühm asub Sipa külas vanas mõisahoones ja Laukna Linnupesa rühm Laukna külas lõpuni välja ehitamata hoones. Mõlemad majad on ka kohalikud külakeskused, kus toimuvad tegevused piirkonna elanikele. Sipa-Laukna Lasteaed on arengule orienteeritud ning õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel on olulisel kohal looduslähedus. Lasteaial on oma kodulehekülg.
Sipa-Laukna Lasteaia õppekava aluseks on Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (Vabariigi Valitsuse 29.mai 2008.a määrus nr 87).

Lasteaia missioon:
OLEME TURVALINE, LAPSESÕBRALIK JA LOODUSLÄHEDANE LASTEAED, KUS IGA LAPS ON MEILE TÄHTIS.

Lasteaia visioon:
Oleme kodulähedane ning arengule orienteeritud lasteaed, kus tehakse koostööd lapsevanematega, et lastel oleks hea õppida ja kasvada.

Lasteaia põhiväärtused:
Turvalisus – Peame kinni kokkulepetest, et luua turvaline õhkkond, sõbralikud suhted ja ohutu keskkond.
Hoolivus - Hoolime iseendast, inimestest enda ümber, kodust ja kodumaast ning loodusest.
Koostöö - Arvestame teistega, kuulame ära, oleme heatahtlikud ja sallivad. Koostöös lastega, vanematega, meeskonnaga ning kogukonnaga otsime ja leiame lahendused.
Looduslähedus – Viibime palju õues. Avastades ja uurides õpime loodust tundma ning hoidma.
Uuenduslikkus – Oleme julged ja loovad, avatud uutele võimalustele ning kogemustele. Arvestame, mis on vajalik laste, nende vanemate ja lasteaia arenguks.

2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid:

- lapsed on loovad ja julgevad avaldada oma arvamust;
- lapsed hoolivad oma kodukohast, Eestist ja kaaslastest;
- lastele meeldib mängida;
- lapsed hoiavad oma tervist ja tunnevad liikumisest rõõmu;
- lasteasutuse personal ja lapsevanemad teevad koostööd.

2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted:

- Laste arengu toetamiseks soodsate tingimuste loomine ja vajadusel individuaalõppe kasutamine;
- aktiivse ja positiivse ellusuhtumise kujundamine ning loovuse toetamine;
- programmi „Kiusamisest vabaks!“ metoodika kasutamine;
- liikumine on lapse igapäevaste mängude ning õppe- ja kasvatustegevuste loomulik osa;
- õpetamine matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu ja harjutamise kaudu;
- õpitud teadmiste ja oskuste kasutamine igapäevases elus;
- õppe- ja kasvatustöö on süsteemne ja terviklik.

3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS

3.1. Õppeaasta algab 1.septembril ja kestab 31.augustini.

3.2. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

3.2.1. Päevakava

1) Rühma õppe- ja kasvatustegevus tugineb päevakavale, mille koostamisel arvestatakse:
   - lasteasutuse lahtiolekuajaga;
   - laste individuaalsete vajadustega;
   - lastele puhkeaja võimaldamisega;
   - lapsed peaksid saama iga päev viibida õues;
   - võimalikult paljude õppe- ja kasvatustegevuste omavahelise lõimisega.
2) Päevakava kinnitab iga õppeaasta alguses direktor.
3) Päevakava asub rühma stendil ja lasteaia kodulehel.

3.2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

1) Rühma tegevuskava koostatakse poolaastaks.
   - Tegevuskavas tuuakse välja üldoskused, kuude ja nädalate teemad; liikluses ja terviseedenduses õpitav, üritused, õppekäigud, mängu temaatika ja koostöö lastevanematega.
2) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise periood on nädal.
   - Nädalakavas tuuakse välja nädala teema, eesmärgid, õppesisu ja õppetegevused.
   - Nädalakava kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogidel teha vajadusel muudatusi.
3) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestatakse:
   - laste vanuse, eripära ja individuaalsusega;
   - plaanitud õppe- ja kasvatustegevused on võimalusel lõimitud;
   - õppesisu valikul lähtutakse põhimõttest lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale;
   - aktiivsemad tegevused vahelduvad rahulikemate tegevustega;
   - õpetaja suunatud tegevused vahelduvad mänguga;
   - õpetajad arvestavad laste huvidega ning kaasavad lapsi õppe- ja kasvatustegevuste kavandamisse.
4) Suvekuudel toimub võimalikult palju tegevusi õues, halva ilma korral toas.

5) Õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ning põhimõtted nende täitmiseks kantakse ELIIS-i.
6) Planeeritud õppe- ja kasvatustegevused kantakse ELIIS'i lähtudes nädalakavast.
7) ELIIS-i täitmist kontrollib ja nädalakavad kinnitab direktor.
8) Õppekava läbinule annab lasteasutus välja koolivalmiduskaardi.

4. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE VALDKONNAD, EESMÄRGID, SISU JA EELDATAVAD TULEMUSED

Vanuseliselt jaotatakse õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu ja tulemused kuues vanuserühmas: 2aastased, 3aastased, 4aastased, 5aastased, 6-7aastased.

4.1. MINA JA KESKKOND

2aastased

EESMÄRGID

- Laps tunneb ennast lasteaias turvaliselt.

SISU

1. Mina ja minu perekond.
2. Lasteaiaga kohanemine.
3. Lihtsamate töövõtete matkimine.
4. Mõisted hea ja paha.
5. Kodukoha loodusega tutvumine.
6. Jalutuskäikudel osalemine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Tahab käia lasteaias.
2. Reageerib enda eesnimele.
3. Orienteerub rühmaruumis ja mänguväljakul.
4. Teab mõistete hea ja paha tähendust.
5. Matkib lihtsamaid töövõtteid (toksimine, saagimine, pühkimine).
6. Osaleb jalutuskäikudel.

3aastased

EESMÄRGID

- Laps teab enda eesnime.
- Laps teab, kes kuuluvad perekonda.

SISU

1. Mina ja minu perekond, kodu, kodukoht ja kodumaa Eesti.
2. Lasteaia rühmareeglid ja viisakusreeglid.
3. Lihtsamate ametite tundmine: arst, õpetaja, kokk.
4. Ohuallikad lasteaias ja kodus.
5. Kodukoha loodusega tutvumine
6. Muutused looduses ja nende märkamine.

7. Ohutu liiklemine kodust lasteaeda ja õppekäikudel, õuealal.
8. Helkuri ja helkurvesti kasutamine.
9. Prügi ja prügikast.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Teab enda eesnime.
2. Nimetab, kes kuuluvad perekonda.
3. Meeldetuletuse korral tervitab ja jätab hüvasti, palub ja tänab.
4. Osutamise korral nimetab metsa, muru, lille, puud.
5. Teab, et helkur on pimedas liiklemisel vajalik.
6. Leiab ümbrusest prahti ja toob selle prügikasti.

4aastased

EESMÄRGID

- Laps teab, mis on tervisele kasulik, mis kahjulik.
- Laps märkab nähtusi ja muutusi looduses.
- Laps teab, kuidas hoida keskkonda.

SISU

1. Perekond, sugulased.
2. Üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid.
3. Kodukoht, tuntumad taimed, loomad ja linnud.
4. Lihtsamate ametite tundmine: autojuht, müüja, politseinik, ehitaja, tuletõrjuja.
5. Nähtused looduses – vihm, lumi, äike, tuul, päike, udu.
6. Tervislik ja ebatervislik toit.
7. Liikumise vajalikkus.
8. Mis on prügi ja kuhu see pannakse.
9. Transpordivahendid, millega iga päev liigume ja mis meid ümbritsevad.
10. Kuidas käituda ohu korral, hädaabinumber 112.
11. Ohutu liiklemine ja helkuri vajalikkus.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Nimetab enda pereliikmeid ja sugulasi.
2. Teab enda perekonnanime ja vanust.
3. Tervitab, jätab hüvasti, palub ja tänab.
4. Nimetab tuntumaid kodukoha taimi, loomi ja linde ning eristab okaspuid ja lehtpuid.
5. Nimetab ilmastikunähtusi – vihm, päike, tuul, udu, lumi, äike.
6. Nimetab toiduained, mis on tervisele kahjulikud.
7. Tunneb lihtsamaid ameteid ja matkib neid rollimängudes.
8. Teab, mis on prügi ja kuhu see visatakse.
9. Teab, kuidas ohutult liigelda (sõiduteel ei jookse, käin tee servas, turvavöö kinni).
10. Teab, et helkur on pimedas liiklemisel vajalik.
11. Teab, et hädaabinumber on 112.
12. Nimetab tuntumaid transpordivahendeid.

5aastased

EESMÄRGID

1. Laps mõistab sõpruse tähendust.
2. Laps tunneb kodumaa sümboleid.
3. Laps nimetab tervist hoidvaid tegevusi.

SISU

1. Kodu, perekond, sugulased, sõbrad.
2. Pereliikmete ametid.
3. Kodumaa sümbolid: lipuvärvid, lind, lill, kivi, kala, loom, pealinn, president.
4. Nimetab erinevaid rahvusi oma rühmas ja kodukohas.
5. Lasteaia kodukord ja rühma reeglid.
6. Viisakus- ja käitumisreeglid lasteaias ja väljaspool lasteaeda.
7. Lauakombed (laua ääres istun sirge seljaga, söön kinnise suuga, kui soovin sõna võtta, veendun, et suu on tühi, söögilaua ääres ei mängi).
8. Muutused looduses: aastaaegade vaheldumine.
9. Nähtused looduses: rahe, vikerkaar, härmatis, hallad.
10. Tuntumad okaspuud (kuusk, mänd) ja lehtpuud (kask, vaher, pihlakas, kastan, tamm).
11. Kodu ja metsloomade eluviiside erinevused. Koduloomade eest hoolitsemine.
12. Tuntumad rändlinnud (pääsuke, hani, luik, toonekurg, kuldnokk) ja paigalinnud (tihane, leevike, harakas, vares).
13. Tervislikud eluviisid: toitumine, liikumine, uni, nutisõltuvus.
14. Inimese kehaosad ja oma keha eest hoolitsemine.
15. 5 meelt: nägemine, kuulmine, haistmine, maitsmine, kompimine.
16. Jäätmed ja nende sorteerimine.
17. Käitumine ohu korral ja helistamine hädaabinumbrile 112.
18. Jalakäijana ohutu liiklemine maanteel ja helkuri kandmine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Teab sõpruse tähendust. Oskab sõpra lohutada ja abistada, andeks anda ja leppida.
2. Räägib kodust ning teab pereliikmeid ja vanavanemaid nimepidi.
3. Teab pereliikmete ameteid ja kirjeldab nende tööd.
4. Teab üldtuntud viisakus- ja käitumisreegleid.
5. Peab kinni rühma reeglitest ja kodukorrast.
6. Peab kinni lauakommetest.
7. Teab kodumaa sümboleid: sini-must-valge lipp, suitsupääsuke, rukkilill, paekivi, räim, hunt, pealinn Tallinn, president…
8. Nimetab nähtusi looduses: rahe, vikerkaar, härmatis, hallad.
9. Nimetab aastaaegu ja teab neile iseloomulikke tunnuseid.
10. Nimetab okaspuid- kuusk ja mänd ning lehtpuid- tamm, pihlakas, kask, vaher, kastan.
11. Teab Eesti metsades elavaid loomi ja oskab neid kirjeldada.
12. Teab, kuidas hoolitseda koduloomade eest.
13. Tunneb rändlindudest pääsukest, hane, luike, toonekurge, kuldnokka ja paigalindudest tihast, leevikest, harakat, varest.
14. Teab, et inimene vajab terve olemiseks toitu, liikumist ja und.
15. Nimetab kehaosi ja teab nende vajalikkust.

16. Kirjeldab, kuidas prügi sorteeritakse.
17. Teab, et jalakäija liigub kõnniteel või maanteel vasakul pool teeservas ning selgitab, kus ja kuidas kantakse helkurit.
18. Teab, kuidas ohu korral käituda.

6-7aastased

EESMÄRGID

- Laps teab tuntumaid eesti rahva tähtpäevi ja kultuuritraditsioone.
- Laps austab oma kodukohta ja inimesi.
- Laps teab lasteaia ja kooli erinevust.

SISU

1. Emotsioonid, tunded, suhted kaaslastega, vanematega, õpetajatega.
2. Inimene ümbritseva maailma osana.
3. Tuntumad eesti rahva tähtpäevad. Traditsioonid, kombed.
4. Tervislikud eluviisid: menüü, sport, puhkus, isiklik hügieen ja ebatervislikud eluviisid: ebatervislik toit, suitsetamine, alkohol.
5. Taimed ja taimedele eluks vajalik: valgus, soojus, vesi, toitained.
6. Loomad ja putukad. Nendele eluks vajalik.
7. Säästev suhtumine keskkonda.
8. Lasteaed ja kool. Nende erinevused.
9. Ametid ja nendega seonduvad töökohustused.
10. Eesti riigi sümbolid, president, naaberriigid, Eesti ja kodukoha asukoht kaardil.
11. Aastaajad õiges järjekorras.
12. Loodusesse hooliv suhtumine.
13. Kodukoha ehitised ja vaatamisväärsused.
14. Üritused kogukonnaga.
15. Arvuti ja arvuti kasutamise head ja halvad küljed.
16. Jäätmete tekkimine ja jäätmete sorteerimine.
17. Käitumine evakuatsiooni korral.
18. Liikluses ohutu liiklemine, käitumine ja toimetulek.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Tutvustab ja kirjeldab ennast ning teab oma sünnipäeva.
2. Teab, kus ta elab ja teab oma kodu aadressi.
3. Nimetab kodukoha ehitisi.
4. Nimetab tuntumaid taimi, loomi, putukaid ja linde ja teab, mida nad eluks vajavad.
5. Nimetab lasteaia ja kooli erinevusi.
6. Teab mõistete ausus ja valetamine tähendust.
7. Teab tuntumaid eesti rahva tähtpäevi.
8. Teab tuntumaid ameteid ja oskab kirjeldada nende tööd.
9. Teab, millised on tervislikud eluviisid ja millised ebatervislikud.
10. Teab Eesti presidendi nime.
11. Nimetab aastaaegu õiges järjekorras ja kirjeldab neid.
12. Märkab ohtu ja teab, kuidas ohu korral käituda.
13. Oskab helistada telefoninumbril 112 ja teab, kuidas ohu korral käituda.

14. Teab, kuidas käituda evakuatsiooni korral.
15. Nimetab, mis on prügi ja teab, kuidas seda sorteeritakse.

4.2. KEEL JA KÕNE

2aastased

EESMÄRGID

- Laps tuleb toime igapäevases suhtluses.
- Laps tunneb huvi pildiraamatute vastu.

SISU

1. Rühmakaaslaste- ja tuttavate täiskasvanutega suhtlemine.
2. Kõne kuulamine.
3. Sõnade õige hääldamine.
4. Laulu-, sõrme- ja rütmimängud.
5. Pildiraamatutega tutvumine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Julgeb suhelda rühmakaaslastega ja tuttavate täiskasvanutega.
2. Pildiraamatute vaatamisel osutab pildile ja ütleb üksiku sõna.
3. Väljendab oma emotsioone.
4. Mängib koos täiskasvanuga laulu-, sõrme – ja rütmimänge.

3aastased

EESMÄRGID

- Laps julgeb ennast sõnadega väljendada.
- Laps kasutab kõnes õiget hääldust.

SISU

1. Kõne kuulamine.
2. Dialoogis osalemine.
3. Keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika.
4. Õige kõnekeele arendamine.
5. Sõnade õige hääldamine, sõnavara rikastamine, sõnamängud.
6. Jutustava ja etteloetava teksti kuulamine, küsimustele vastamine.
7. Laulu- ja rütmimängud, häälikumängud.
8. Iseseisvalt ja koos täiskasvanuga pildiraamatu vaatamine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Osaleb dialoogis täiskasvanuga: oskab esitada küsimusi, väljendab oma vajadusi ja soove, vastab vajaduse korral ühe lausega.
2. Kordab järele 1-2 realist luuletust.
3. Kasutab nimi- ja tegusõnu.
4. Vaatab üksi ja koos täiskasvanuga pildiraamatuid: keerab lehte, osutab pildile ja kommenteerib pilte.
5. Vaatab üksi ja koos täiskasvanuga pildiraamatuid: keerab lehte, osutab pildile ja kommenteerib pilte.

4aastased

EESMÄRGID

- Laps tuleb toime igapäevases suhtluses.
- Tunneb huvi lastekirjanduse vastu.

SISU

1. Igapäevane suhtlemine eakaaslastega ja täiskasvanutega.
2. Kõne kuulamine.
3. Õige kõnekeele arendamine.
4. Kuuldud teksti mõistmine ja suunavate küsimuste abil teksti sisu edasiandmine.
5. Lavastusmängud ja nendes osalemine.
6. Keele- ja huultemängud.
7. Tähtedega tutvumine ja lihtsamate sõnade häälimine.
8. Liisusalmid.
9. Esemete, olendite, nähtuste kirjeldamine küsimuste abil.
10. Pildiseeria järgi jutustamine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Suhtleb meelsasti ja aktiivselt eakaaslastega ja täiskasvanutega.
2. Kuulab ettelugemist ja annab kuuldud teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil.
3. Täiskasvanu suunamisel püüab hääldada emakeele häälikuid õigesti.
4. Jutustab pildiseeria järgi, öeldes iga pildi kohta lause.
5. Loeb peast luuletusi ja liisusalme.
6. Kasutab kõnes liitsõnu, omadussõnu ja lihtlauseid.
7. Tunneb üksikuid tähti ning matkib lugemist ja kirjutamist.

5aastased

EESMÄRGID

- Laps suhtleb aktiivselt eakaaslaste- ja täiskasvanutega.
- Laps tunneb huvi lugemise ja kirjutamise vastu.
- Laps kasutab kõnes õiget häädlust ja sobivaid grammatilisi vorme.

SISU

1. Kõne kuulamine.
2. Keelekasutus: hääldamine, sõnavara rikastamine, grammatika.
3. Sõnade häälimine.
4. Kirjanduspalade ettelugemine.
5. Kuuldud teksti mõistmine ja suunavate küsimuste abil teksti sisu edasi andmine.
6. Piltide vaatlemine ja kirjeldamine.
7. Lavastusmängud.
8. Sõrme-ja käemängud, silbimängud, häälikumängud.
9. Liisusalmid ja luuletused.
10. Joonistähtede kirjutama õppimine koos eelharjutustega.
11. Esemete, olendite ja nähtuste kirjeldamine.
12. Kuuldu väljendamine käelistes tegevustes.
13. Raamatukogu külastamine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Algatab ja jätkab täiskasvanuga dialoogi ka väljaspool tegevussituatsiooni.
2. Kasutab rollimängus erinevat intonatsiooni ja hääletugevust.
3. Kuulab ettelugemist olles seejuures aktiivne ja annab kuuldud teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil.
4. Kirjeldab iseseisvalt pilti.
5. Loeb peast 4-realisi luuletusi/liisusalme.
6. Kasutab kõnes omadussõna võrdlusastmeid.
7. Tunneb kuulates iseseisvalt ära antud hääliku häälikute reas ja sõnades.
8. Kirjutab oma nime joonistähtedega.
9. Kasutab kõnes mõningaid vastandsõnu, nt. lühike-pikk; must-puhas jne.
10. Kasutab kõnes aega väljendavaid nimisõnu – hommik, päev, õhtu, öö.

6-7aastased

EESMÄRGID

- Laps kasutab kõnes mitmekesist lauseehitust.
- Laps tunneb huvi lastekirjanduse vastu.
- Laps omab esmaseid lugemise ja kirjutamise oskusi.

SISU

1. Igapäevane suhtlemine..
2. Lühikeste ja pikkade häälikute eristamine sõnas.
3. Täishäälikute ja kaashääliku mõiste ja nende määratlemine.
4. Tähtede õppimine ja joonistähtede kirjutamine.
5. Luuletuse ja muinasjutu eristamine.
6. Diktsiooniharjutused, välteharjutused.
7. Lihtsamate sõnade ladumine.
8. Sõna ja lavastusmängud.
9. Jutule puuduva lõpu - alguse mõtlemine, jutule pealkirja mõtlemine, jutu ümberjutustamine.
10. Sõnade eristamine lauses. Lause eristamine tekstis.
11. Võõrsõnad ja võõrhäälikud.
12. Aja ja ruumi suhted.
13. Sõna vältestruktuuri muutmine.
14. Sõnade kokkulugemine, nende tähenduse mõistmine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Saab aru kuuldu sisust ning suudab sellele sobivalt reageerida.
2. Laps kasutab dialoogis erinevaid suhtlusstrateegiaid sõltuvalt suhtluseesmärkidest.
3. Suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda.
4. Jutustab pildi-, kuuldud teksti ja oma kogemuse alusel.
5. Kirjeldab tuttavaid esemeid ja nähtusi.
6. Laps oskab kasutada õigesti aja- ja ruumisuhteid väljendavaid sõnu.
7. Kasutab kõnes liitlauseid.
8. Jaotab laused sõnadeks ja teab mitu sõna on lauses.

9. Laiendab jutustamisel täiskasvanu suunamisel teksti (tuletab eelnevat ja järgnevat tegevust, sündmust).
10. Kasutab kõnes kõiki käänd- ja pöördvorme.
11. Ütleb järgi võõraid sõnu ja häälikuid.
12. Valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab ise sõnu moodustada.
13. Tunneb tähti ja veerib kokku 1-2 silbilisi sõnu.
14. Eristab häälikuühendita sõnas kuulmise järgi teistest pikemat häälikut.
15. Kirjutab ja laob joonistähtedega lihtsamaid sõnu.
16. Tunneb ära luuletuse ja muinasjutu.
17. Teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.
18. Kasutab ja mõistab suhtlemisel nalja, narritamist.

4.3. MATEMAATIKA

2aastased

EESMÄRGID

- Laps orienteerub oma kehal.

SISU

1. Oma keha järgi orienteerumine.
2. Mõisted suur ja väike.
3. Mõiste ümmargune.
4. Üks ja palju.
5. Mõisted öö ja päev.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Leiab erinevate esemete hulgast ühe ja palju.
2. Näeb ja leiab esemete erinevusi: suur ja väike.
3. Orienteerub oma kehal –ülal, all, ees, taga.

3aastased

EESMÄRGID

- Laps rühmitab esemeid ühe ühise tunnuse järgi (suurus, värv, kuju) liigitada.
- Laps võrdleb esemeid ja leiab nende erinevusi.

SISU

1. Esemete hulgast 1 ja palju leidmine.
2. Esemete loendamine 2-3 piires.
3. Mõisted hommik, õhtu, öö ja päev.
4. Ümmarguste ja kandiliste esemete võrdlemine.
5. Enda suhtes teiste laste ja esemete asukoha määramine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Loendab 2-3 piires.
2. Otsustab, kas nimetatud ese kuulub või ei kuulu hulka.
3. Määrab teiste laste ja esemete asukoha enda suhtes: ülal, all, ees, taga, (minu ees, minu taga jne)
4. Kompimisega, veeretamisega eristab ümmargusi esemeid.

4aastased

EESMÄRGID

- Laps orienteerub ajas ja ruumis.
- Laps rühmitab esemeid kahe erineva tunnuse järgi.

SISU

1. Esemete rühmitamine kahe erineva tunnuse järgi.
2. Ööpäeva osade nimetamine.
3. Esemete järjestamine suuruse ja pikkuse järgi.
4. Kahe eseme võrdlemine suuruse ja pikkuse järgi.
5. Mõisted suurem, väiksem, pikem, lühem.
6. Parem ja vasak pool-tutvustamine.
7. Enda asukoha määramine teiste laste ja asjade suhtes.
8. Tutvumine arvudega 10-ni.
9. Loendamine 5-e piires.
10. Erinevate esemete hulgast paari leidmine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Rühmitab esemeid kahe erineva tunnuse järgi.
2. Leiab esemete hulgast õige paari.
3. Tunneb arvude nimetusi 5-ni.
4. Järjestab kolm eset suuruse ja pikkuse järgi.
5. Võrdleb kahte eset suuruse (suurem, väiksem) ja pikkuse (pikem, lühem) järgi ning kasutab mõisteid õigesti.
6. Teab ööpäeva osi: hommik, päev, õhtu, öö. Abistavate küsimuste abil nimetab oma päevategevusi.
7. Määrab enda asukoha teiste laste ja asjade suhtes.

5aastased

EESMÄRGID

- Laps orienteerub arvude maailmas.
- Laps tunneb geomeetrilisi kujundeid ring, nelinurk, kolmnurk ja leiab neid ümbritsevast.

SISU

1. Päevategevuste järjestamine.
2. Hulkade võrdlemine esemeid paaridesse seades.
3. Loendamine 10-piires.
4. Arvurida 5-ni.
5. Mõisted aeglaselt, kiiresti.
6. Geomeetrilised kujundid ring, nelinurk ja kolmnurk, nende ümbritsevast leidmine.
7. Nädalapäevade nimetused.
8. Mustrite jätkamine ja kujundite moodustamine.
9. Piltide loomine kujunditest.
10. Määrab eseme asukoha teise eseme suhtes: all-peal, keskel-äärel, kohal, vasakul, paremal.
11. Esemete suurustunnuse järgi järjestamine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Loendab 10 piires.
2. Teab arvurida 5-ni.
3. Oskab nimetada eelnevat ja järgnevat arvu.
4. Koostab mustreid, laob pilte kujunditest.
5. Nimetab kujundeid ring, nelinurk ja kolmnurk ning leiab neid ümbritsevast.
6. Nimetab nädalapäevi õiges järjekorras.
7. Eristab mõisteid aeglaselt, kiiresti.
8. Võrdleb esemete hulki paaridesse seades.
9. Orienteerub ruumis ja mänguväljakul juhendite järgi.

6-7aastased

EESMÄRGID

- Laps oskab mõõta ja teab olulisemaid mõõtühikuid.
- Laps tunneb tasapinnalisi- ja ruumilisi kujundeid ning oskab leida neid ümbritsevast.
- Laps oskab näha matemaatilisi seoseid igapäevastes tegevustes.

SISU

1. Loendamine 12-ni.
2. Liitmine ja lahutamine 10- piires. Sümbolite „+“, „ –„ ja „=“ kasutamine.
3. Matemaatiliste jutukeste koostamine.
4. Tasapinnaliste ja ruumiliste kujundite võrdlemine.
5. Kuude nimetused ning enda sünnikuu ja päev.
6. Kellaaja määramine täistundides ja pooltundides.
7. Erinevate ajamõistete kasutamine.
8. Orienteerumine tasapinnal-paberil.
9. Orienteerumine oma kehal- paremal ja vasakul.
10. Numbrite kirjutamine.
11. Terviku ja osa võrdlemine.
12. Igapäevaelus kasutatavate mõõtühikute tundmine ja kasutamine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Loendab 12 piires, teab arvude rida 12-ni.
2. Kirjutab numbreid 12-ni.
3. Liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb ja kasutab sümboleid „+“, „- " ja „=“.
4. Koostab ja lahendab matemaatilisi jutukesi kahe etteantud hulga järgi.
5. Teab igapäevaelus kasutatavaid mõõtühikuid- sentimeeter (cm), meeter (m), kilomeeter (km), kilogramm (kg), liiter (l), kroon, sent. Kasutab neid mängulistes tegevustes.
6. Tunneb ruumilisi kujundeid- kuup, kera, risttahukas, oskab leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast.
7. Tunneb tasapinnalisi kujundeid- ruut, ring, kolmnurk, ristkülik, oskab leida neid ümbritsevast.
8. Teab kuude nimetusi ja, et aastas on 12 kuud.
9. Määrab kellaega täistundides.
10. Orienteerub ruumis ja tasapinnal (paberil).

11. Kasutab kõnes õigesti sõnu: enne-praegu, hiljem-varem, noorem-vanem.
12. Hindab kaugust silma järgi.
13. Mõõdab pikkust ja laiust kokkulepitud mõõtevahendiga.
14. Järjestab raskuse järgi.
15. Suudab leida tervikust poole.

4.4. KUNST

2aastased

EESMÄRGID

- Laps tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest.
- Laps kasutab pliiatsit ja pintslit.

SISU

1. Esemete, piltide ja raamatute illustratsioonide vaatlemine ning vestlus.
2. Pliiatsiga erineva suunaga joonte tõmbamine ja kritseldamine.
3. Pintsli ja guaššvärvidega maalimine.
4. Näpuvärvidega trükkimine.
5. Liimi kandmine paberile ning detailide puistamine ja kleepimine.
6. Voolimisel mudimine ja tükeldamine.
7. Pehme paberi kortsutamine ja käristamine.
8. Värvid: kollane, punane, sinine

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Osaleb meelsasti kunstitegevustes.
2. Tõmbab pliiatsiga ja pintsliga erinevas suunas jooni, kritseldab, teeb täppe.
3. Trükib näpuvärvidega.
4. Mudib ja tükeldab voolimismaterjali.
5. Kortsutab õpetaja abiga pehmet paberit ja käristab tükke.

3aastased

EESMÄRGID

- Laps tahab osaleda kunstitegevustes.
- Laps kasutab rasvakriiti, voolimispulka, templeid.

SISU

1. Eneseväljendamine joonistamise ja maalimise kaudu.
2. Ruumiliste ja tasapinnaliste esemete kaunistamine.
3. Sõrme ja pulgaga voolimismaterjalisse jäljendite tegemine.
3. Voolimismaterjali näpistamine, veeretamine, rullimine ja muljumine.
4. Joonistusvahenditega erinevate jälgede tekitamine.
5. Näpuvärvidega trükkimine sõrmedega ja kogu käega.
6. Jäljendite vajutamine templiga kattes templi iseseisvalt värviga.
7. Iseseisvalt pehme paberi kortsutamine ning rebimine.
8. Ümbritsevast sinise, kollase, punase ja rohelise värvi leidmine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Kasutab joonistamisel ja maalimisel värve emotsionaalselt ja huviga.
2. Kaunistab ja teeb joonistusmaterjalidega iseseisvalt erinevaid jälgi.

3. Annab oma kritseldusele nimetuse, räägib sellest, mida seal on kujutatud.
4. Näpistab, veeretab, rullib ja muljub voolimismaterjali ning teeb sellesse sõrme ja pulgaga erinevaid jälgi.
5. Katab templi värviga ja vajutab jäljendeid.
6. Kortsutab paberit ja rebib paberist tükke.
7. Õpetaja abiga leiab ümbritsevast sinise, kollase, punase ja rohelise värvi.

4aastased

EESMÄRGID

- Laps kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja –võtteid.
- Laps kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid.

SISU

1. Ümarvormide joonistamine ning erineva suuna- ja pikkusega joonte tõmbamine.
2. Kuni kolme värviga värvimine.
3. Pintslivajutused pintsli küljega.
4. Paberi rebimine, kortsutamine ja liimimine.
5. Kääridega paberi lõikamine.
6. Voolimismaterjali rullimine ja veeretamine. Vormide liitmisel lihtsamate esemete loomine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Joonistab ümarvorme ning tõmbab erineva suuna ja pikkusega jooni.
2. Värvib kuni kolme värviga.
3. Tõmbab pintsliga erineva suurusega jooni, katab etteantud pinna värviga.
4. Rebib, kortsutab ja liimib paberit.
5. Kasutab kääre oskuslikumalt: lõikab paberist ribasid joone järgi ja teeb sisselõikeid.
6. Rullib ja veeretab iseseisvalt voolimismaterjali, ühendab detaile omavahel.

5aastased

EESMÄRGID

- Laps kasutab kunstimaterjale ja tööriistu ohutult ja sihipäraselt.
- Laps kujutab isikupäraselt ümbritsevaid sündmusi.

SISU

1. Raamatute ja kunstitööde vaatlemine.
2. Oma tööde kirjeldamine.
3. Heledate ja tumedate toonide segamine valge värvi abil.
4. Erineva suurusega pintslite kasutamine.
5. Loodusliku materjali ja taaskasutatava materjali kasutamine.
6. Paberi voltimine pooleks ja neljaks.
7. Kääridega paberi lõikamine kujundiks ning kleepimine
8. Rahvakunsti tutvustamine, erinevate rütmiliste mustrite kujutamine.
9. Pildi paberile paigutamine.
10. Kollaaž.
11. Figuuride voolimine ja kaunistamine, „saiakeste“ vormimine, ümarvormidest õõnesvormide voolimine.
12. Laste algatusvõime toetamine.

13. Kaaslaste töödesse tolerantne suhtumine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Vaatleb omal algatusel pildimaterjali, esitab nende kohta küsimusi ja avaldab arvamust.
2. Segab heledamaid toone valge värvi abil.
3. Kujutab loodust ja lihtsamaid figuure.
4. Koostab lihtsatest elementidest kordusskeemiga mustririba.
5. Paigutab pildi paberile nii, et ei tekiks tühikuid.
6. Kasutab joonistusvahendeid liigse surveta.
7. Voldib paberi pooleks ja neljaks.
8. Lõikab paberist lihtsaid kujundeid ning täiendab joonistusi paberist lõigatud detailidega
9. Kasutab kunstimaterjale ning tööriistu ohutult ja sihipäraselt.
10. Suhtub heasoovlikult kaaslaste töödesse.

6 – 7aastased

EESMÄRGID

- Laps oskab näha ilu enda ümber ja tahab kaasa lüüa selle loomisel.
- Laps oskab kujutada ümbritsevat õigete proportsioonidega.
- Laps oskab kunstitegevuses väljendada erinevaid meeleolusid ja fantaasiat.

SISU

1. Rütmiliste mustrite moodustamine ja kujutamine erinevatest kujunditest.
2. Ruumide kaunistamine.
3. Erinevate voolimismaterjalide kasutamine, uute voolimissegude valmistamine.
4. Erinevate joonistusvahendite kasutamine, nende omavaheline sobitamine.
5. Värvide segamine uute toonide saamiseks.
6. Paberi voltimine.
7. Jääkmaterjalide kasutamine.
8. Esemete kaunistamine.
9. Ehete valmistamine.
10. Tikkimine. Viltimine.
11. Kaartide valmistamine.
12. Loov suhtumine erinevate materjalide sobitamisse.
13. Vaatlusoskuse süvendamine ja analüüs.
14. Laste töörõõmu, loovuse, eneseväljendussoovi ja –julguse säilitamine ning suurendamine.
15. Temaatilistes töödes tegelaste tegevusest, omavahelistest suhetest ning tegevusajast ja –kohast jutustamine.
16. Kunstiteosed ja nende vaatlemine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Märkab mustri rütmi ja suudab seda iseseisvalt jätkata.
2. Aitab kujundada tähtpäevaga seotud ruumi või pidulaua avaldades seejuures oma arvamust.
3. Kasutab iseseisvalt tuttavaid voolimismaterjale ja voolimisvõtteid.
4. Kasutab loovalt õpitud joonistamis- ning maalimisvahendeid ja –võtteid.
5. Voldib paberi neljaks ja õpetaja juhendamisel kujundiks.
6. Kasutab soovi korral koos erinevaid joonistusvahendeid nende olemusest lähtuvalt.
7. Värvib oma joonistatud või värviraamatu kujundeid varieerides käe liikumise suunda.

8. Segab iseseisvalt tööks vajalikud värvid ja värvitoonid.
9. Kujundab või täiendab oma tööd kleepides sellele erinevast materjalist tükke.
10. Loob pildi fantaasia põhjal.
11. Kujutab inimesi ja loomi liikumises.
12. Jutustab oma tööde põhjal tegelaste tegevusest, omavahelistest suhetest ning tegevusajast ja kohast.
13. Vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab neid.

4.5. LIIKUMINE

2aastased

EESMÄRGID

- Laps tunneb liikumisest rõõmu.

SISU

1. Põhiliikumise ja –liigutuste harjutamine: kõndimine, jooksmine, roomamine, ronimine, hüppamine.
2. Kõnnid ja jooksud erinevates suundades abivahendita ja abivahendiga.
3. Õpetaja juhendamisel ohutult liikumine.
4. Loov liikumine muusika saatel.
5. Kelgu vedamine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Osaleb meelsasti liikumistegevustes.
2. Mängib koos kaaslaste ja õpetajaga lihtsamaid kõnni- ja jooksumänge.
3. Sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi lihtsamaid liikumisi ja asendeid.

3aastased

EESMÄRGID

- Laps tahab osaleda liikumistegevustes.

SISU

1. Tegutsemine koos rühmakaaslastega.
2. Põhiliikumise ja –liigutuste harjutamine: kõndimine, jooksmine, roomamine, ronimine, hüppamine, hüplemine, veeremine, keerutamine.
3. Tasakaaluharjutused tasakaalupingil ja vähendatud pinnal.
4. Liikumismängud ja harjutused ruumis orienteerumisoskuse kujundamiseks.
5. Loov liikumine muusika saatel.
6. Liikumis- ja liiklemisohutus.
7. Rütmilise liikumise erinevad viisid.
8. Kelgu vedamine ja iseseisvalt mäest alla sõitmine.
9. Osalemine kuni 500m rännakutel.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Arvestab rühmakaaslastega aktiivses tegutsemises.
2. Sooritab võimlemisharjutusi eri asendites, erinevate vahenditega ettenäitamise ja juhendamise järgi.
3. Mängib matkiva sisuga kõnni-ja jooksumänge.
4. Sooritab õpetaja juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos.

5. Teeb kaasa kuni 500m pikkuse rännaku ja püsib kolonnis.

4aastased

EESMÄRGID

- Lapsel on tahtejõudu, püsivust ja eneseregulatsiooni.
- Laps sooritab põhiliikumisi tehniliselt õigesti.

SISU

1. Põhiliikumised: kõndimine, jooksmine, roomamine, ronimine, hüppamine, hüplemine, veeremine, viskamine ja nende erinevad variandid ja kombinatsioonid.
2. Liikumis- ja orienteerumismängudes osalemine ja reeglitest kinnipidamine.
3. Erinevate spordivahendite õige ja ohutu kasutamine sportlikus tegevuses.
4. Rütmilise liikumise erinevad viisid (muusika saatel).
5. Rühi-, rivi- ja korraharjutused.
6. Mänguväljaku vahendite õige ja sihipärane kasutamine.
7. Sportlik- rakenduslikud liikumisviisid (kelguga laskumine, kelgu vedamine, tõuke- ja jooksurattaga sõitmine).
8. Kaaslastega arvestamine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Sooritab harjutusi õpetaja korralduste ja sõnalise seletuse järgi.
2. Sooritab põhiliikumisi õpitud harjutustes ja kombinatsioonides.
3. Mängib ühe kuni kahe reegliga liikumismänge.
4. Hoiab oma kohta erinevates rivistustes (kolonn, ring, viirg).
5. Liigub vastavalt muusika tempo muutumisele ja sooritab imiteerivaid liigutusi muusika järgi.
6. Tegutseb iseseisvalt lasteaia õuealal ja kasutab mänguväljaku vahendeid õigesti ja sihipäraselt.
7. Hüpleb kahel jalal.
8. Astub trepil vahelduva sammuga.

5aastased

EESMÄRGID

- Laps mõistab liikumise tähtsust inimese tervisele.
- Laps sooritab põhiliikumisi sportlike vahenditega tehniliselt õigesti.

SISU

1. Põhiliikumised: kõndimine, jooksmine, roomamine, ronimine, hüppamine, hüplemine, veeremine, nende erinevad variandid ja kombinatsioonid erinevate spordivahenditega.
2. Liikumismängud, orienteerumismängud, võistlusmängud ja teatevõistlused.
3. Spordipäevad. Rännakud.
4. Spordivahendite õige ja ohutu kasutamine liikumistegevuses.
5. Rütmilise liikumise erinevad viisid (muusika saatel).
6. Rühi-, rivi- ja korraharjutused.
7. Sportlik- rakenduslikud liikumisviisid (kelguga laskumine, kelgu vedamine).
8. Kaaslastega arvestamine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses.
2. Teeb harjutusi väikevahenditega tehniliselt õigesti.
3. Mängib kollektiivseid võistlusmänge, osaleb teatevõistlustes.
4. Tunnustab nii enda kui ka kaaslaste edu.
5. Sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi.
6. Liigub ja plaksutab vastavalt rütmile.
7. Pingutab end rühmategevustes ühise eesmärgi nimel.
8. Rivistub viirgu ja kolonni.
9. Sooritab rännakuid ja orienteerub koos õpetajaga.

6-7aastased

EESMÄRGID

- Laps teab liikumise mitmekesisusest, sellega tegelemise vajalikkusest ja ohutusreeglitest.
- Laps suhtub loovalt liikumistegevusse.

SISU

1. Põhiliikumise ja põhiliigutusvariantide ning kombinatsioonide harjutamine: kõndimine ja jooksmine, roomamine ja ronimine, hüppamine ja hüplemine,viskamine ja püüdmine, veeremine ja keerutamine.
2. Liikumismängud ja võistlused.
3. Kehakultuuri mitmekesisus, sellega tegelemise vajalikkus ja ohutusreeglid.
4. Kaaslastega arvestamine.
5. Rühi-, rivi- ja korraharjutused.
6. Kelgutamine. Kelguvõistlused.
7. Spordipäevad.
8. Rütmilise liikumise erinevad viisid.
9. Kujundliikumised kolonnis.
10. Loov liikumine inspireeriva muusika saatel.
11. Sportlik-rakenduslikud liikumisviisid.
12. Erinevate spordivahendite õige ja ohutu kasutamine.
13. Lihtsama sporditerminoloogia kasutamine ja sellele vastav tegutsemine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Sooritab põhiliikumisi pingevabalt, liigutused on koordineeritud ja rütmilised.
2. Ronib varbseinal vahelduva sammuga.
3. Käsitseb mängu- ja spordivahendeid loovmängudes ja erinevates tegevustes.
4. Kohandab liigutusi etteantud rütmiga.
5. Kasutab lihtsamaid tantsusamme.
6. Osaleb lasteaia spordipäeval.
7. Talub kaotust võistlusmängudes.
8. Peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.
9. Väljendab liikumise kaudu emotsioone.
10. Organiseerib ise liikumismänge.
11. Rivistub kahe- ja kolmekaupa viirgu.
12. Orienteerub mänguväljakul, sooritab kujundliikumisi olles kolonnis esimene.

13. Nimetab erinevaid spordialasid ja mõne Eesti tuntuma sportlase.

4.6. MUUSIKA

2aastased

EESMÄRGID

- Laps osaleb muusikategevustes.

SISU

1. Erinevate laulude ja muusikapalade kuulamine.
2. Õpetaja laulu jälgimine ja kuulamine.
3. Muusikalis-rütmiline liikumine.
4. Kehapilli kasutamine.
5. Muusikalised mängud ja tantsud.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Osaleb meelsasti muusikategevustes.
2. Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast.
3. Õpetaja ettenäitamisel mängib kaasa kehapillil (plaksutab, patsutab, koputab).
4. Sooritab koos õpetajaga lihtsamaid liigutusi vastavalt laulu tekstile (keerutamine, koosjalu hüplemine, lehvitamine, käte peitmine selja taha, sõrmega vibutamine, kükitamine).

3aastased

EESMÄRGID

- Laps tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest.
- Laps julgeb koos rühmakaaslastega esineda.

SISU

1. Laulude ja muusikapalade kuulamine.
2. Laulu koos alustamine ja lõpetamine, selge diktsioon.
3. Kuulab ja jälgib õpetaja laulu, ning püüab kaasa laulda.
4. Laulude saateks kehapillil ja rütmipillidel kaasamängimine.
5. Rütmipillid: kõlapulgad, marakas, trumm.
6. Rütmiline liikumine ja lihtsamad tantsusammud (kõnd päkkadel, ühe ja kahe jalaga koputamine, keerutamine koos paarilisega).
7. Muusikalised mängud ja tantsud.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Tunneb rõõmu koos teistega laulmisest ja musitseerimisest.
2. Mängib kaasa keha- ja rütmipillidel.
3. Tantsib lihtsamaid tantsusamme.
4. Julgeb esineda koos rühmakaaslastega lasteaia pidudel.

4aastased

EESMÄRGID

- Laps laulab kaaslastega ühtlases tempos.
- Laps tajub emotsionaalselt erinevat muusikat ning liigub ja laulab vastavalt sellele.

SISU

1. Laulude ja muusikapalade kuulamine.

2. Lastelaulude õppimine.
3. Laulu- ja ringmängud.
4. Kõrgete ja madalate helide eristamine.
5. Lihtsamate rütmipillide nimetused (kõlapulgad, marakas, trumm, tamburiin) ja nendel mängimine.
6. Lihtsamate tantsusammude õppimine: püstplaks, hüpaksamm, rõhksamm, sulghüpe, põlvist vetrumine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Kuulab vaikselt ja keskendunult muusikat.
2. Laulab koos teistega samas tempos vaba ja loomuliku häälega, selge diktsiooniga.
3. Liigub erinevas rütmis erineval viisil.
4. Tantsib lihtsamaid tantsusamme: põlvetõstekõnd ja -jooks, liikumine ringis, hüpaksamm, rõhksammud, sulghüpped, kand-varvasastak jne.).
5. Eristab kõrgeid ja madalaid helisid ja tajub erinevaid meeleolusid.
6. Mängib rütmipillidel muusika, liikumise ja laulmise saateks.
7. Tahab esineda lasteaia pidudel.

5aastased

EESMÄRGID

- Laps laulab emotsionaalselt.
- Laps saadab pillidel laulu ja muusikapala.

SISU

1. Laulude ja muusikapalade kuulamine ja iseloomustamine.
2. Lastelaulude ja –tantsude õppimine.
3. Regilaulude laulmine.
4. Laulmisel õrnuse ja kerguse taotlemine.
5. Erineva kõrguse ja vältusega helide kuulamine. Matkimine.
6. Rütmipillide käsitlemine koos õpitud lauludega ja muusikapalade saateks.
7. Tantsusammude õppimine: külg- ja otsegalopp, kõrvalsamm, rõhksamm.
8. Liikumisel tempo kiirenemise ja aeglustumise jälgimine.
9. Rütmikombinatsioonide mitmekesistamine.
10. Mõistega helilooja tutvumine.

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Kuulab laulu ja muusikapala huviga ja oskab neid iseloomustada.
2. Laulab peast koos teistega rahva-ja lastelaule.
3. Matkib erineva kõrguse ja vältusega helisid.
4. Liigub erinevas rütmis ja tempos.
5. Tantsib tantsusamme- külg- ja otsegalopp, kõrvalsamm, rõhksamm.
6. Esitab õpetaja seatud tantse, kasutades õpitud tantsuelemente
7. Mängib rütmipillidel- trumm, tamburiin ja kastanjett erinevaid rütme ja teab nende nimetusi. Mängib pilliansamblis.
8. Julgeb esineda.

6-7aastased

EESMÄRGID

- Laps oskab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu.

SISU

1. Laulude ja muusikapalade kuulamine, iseloomustamine ja eristamine.
2. Lastelaulude ja -tantsude õppimine.
3. Tantsusammud: hüpaksamm, kõrvalastesamm, luisksamm polka ja käärhüpe.
4. Rütmipillide käsitlemine ja nende abil laulude ja muusikapalade saatmine.
5. Rütmipillid taldrik, triangel, ksülofon, metallofon.
6. Mõistete rahvaviis, regilaul, rahvamäng ja rahvatants tutvustamine.
7. Tuntumate heliloojate tutvustamine G. Ernesaks, A. Kumpas …..
8. Eesti Vabariigi hümn.
9. Muusikapalade analüüsimine, mõistete -mõtlik, laulev, elav, hoogne kasutamine.
10. Laulmine voolavalt, kergelt, vaikselt, aeglaselt, valjemini, kiiremini.
11. SO-MI süsteemi ja käemärkide tutvustamine
12. Õpetaja seatud tantsude esitamine üksi ja koos paarilisega.
13. Lasteaiapidudel esinemine.
14. Eesti regilaulude laulmine

EELDATAVAD TULEMUSED

1. Tunneb ära lihtsamaid muusikažanre- marss, laul, tants jne.
2. Eristab kõrgeid ja madalaid helisid.
3. Julgeb esineda publiku ees.
4. Laulab peast õpitud lastelaule ja esitab neid.
5. Tantsib polkasammu ja luisksammu.
6. Tunneb Eesti Vabariigi hümni.
7. Teab mõisteid rahvaviis, regilaul, rahvamäng, rahvatants.
8. Mängib pillidel ansamblis.
9. Esitab õpitud tantse üksi ja koos paarilisega.

4.7. LIIKLUS *(Muudetud direktori 03.01.2020.a kk-ga nr 1-3/7)*

EESMÄRGID

- Laps oskab ohutult liigelda.
- Laps teab, miks on helkur vajalik ja kuidas seda kasutada.

SISU

1. Õppekäigud lasteaia ümbruses ja maanteel.
2. Helkuri praktiline kasutamine hämaras õues ja pimedas ruumis.
3. Liiklusalaste tegevuste lõimimine kõikides õppe- ja kasvatustegevustes.
4. Liiklusalased mängud ja liikumismängud.
5. Õppemängud.
6. Liiklusteemalised situatsioonid.
7. Liiklusmärgid kodu ja lasteaia ümbruses, nende vajalikkus.
8. Turvaline liikumine ja liiklemine.
9. Erinevate sõiduvahendite tutvustamine.

EELDATAVAD TULEMUSED 6-7AASTASEL

1. Orienteerub lasteaia õuealal ja peab kinni õueala reeglitest.
2. Teab, et helkuri kandmine aitab pimedal ajal ennast nähtavaks teha.
3. Teab, et autos ja bussis sõites peab olema kinnitatud turvavöö.
4. Teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda, sh lastegrupis.
5. Eristab õiget käitumist valest jalakäija ja kaasreisija näitel.
6. Kirjeldab võimalikke ohte jalakäijana eri aastaaegadel.
7. Teab jalakäija jaoks ohutuid teeületuse kohti erinevates liikluskeskkondades.
8. Teab, et kiiver on jalgrattaga sõitmisel kohustuslik.
9. Teab, et hädaabinumber on 112.

4.8. TERVISE EDENDAMINE *(Muudetud direktori 03.01.2020.a kk-ga nr 1-3/7)*

EESMÄRGID

- Laps teab, mis on tervisele kasulik ja mis kahjulik.
- Laps teab, kuidas hoida puhtust ja oskab kasutada isiklikke hügieenivahendeid.

SISU

1. Lapse tervisliku eluviisi kujundamine, tervise hoidmine.
2. Tervislik toitumine.
3. Käitumine söögilaua ääres ja lauakombed.
4. Isiklike hügieenivahendite kasutamine igapäevases elus.
5. Puhtuse vajalikkus haiguste leviku tõkestamiseks.
6. Muutused keha kasvamisel.
7. Suuõõne- ja hammaste hügieeni vajalikkus.
8. Lapse minapildi kujundamine.
9. Mängud ja sportlikud tegevused õues ja saalis.
10. Terviseteemalised õppemängud, vestlused ja õppekäigud.
11. Vestlused ja arutelud.
12. Õppetegevustes virgutusmomendi kasutamine.
13. Tervisenädal sügisel ja kevadel koos spordipäevaga.
14. Südamenädal.

EELDATAVAD TULEMUSED 6-7AASTASEL

1. Teab, mis on tervislik ja mis ebatervislik toit.
2. Hoiab puhtust ja oskab kasutada isiklikke hügieenivahendeid.
3. Teab, et liikumine on vajalik.
4. On eakohaselt aktiivne ja naudib liikumistegevusi.
5. Teab, et hammaste eest tuleb hoolt kanda pestes hambaid kaks korda päevas -hommikul ja õhtul ning regulaarselt külastada hambaarsti.
6. Peab kinni lauakommetest.
7. Väldib aktiivse liikumise juures ohtlikke olukordi nii kaaslaste kui enda suhtes.

4.9. DIGIVAHENDID

EESMÄRGID

- Lastele arendava ja kaasaegse õppe- ja mängukeskkonna loomine.
- Laste digipädevuse alusoskuste kujundamine.
- Laps teab liigse arvutikasutamisega kaasnevaid ohte.

SISU

1. Programmeerimise algteadmiste omandamine.
2. Lihtsamate programmeerimisvõimaluste ja –keskkondadega tutvumine.
3. Tutvumine erinevate digivahenditega ja nende kasutamine ja heaperemehelik käitumine.
4. Digivahendite kasutamise turvalisus: seadmete kaitsmine, isikuandmete kaitsmine, tervise kaitsmine, keskkonna kaitsmine.
5. Digivahendite lõimimine erinevates õppe- ja kasvatustegevustes.
6. Ümbritseva elukeskkonnaga tutvumine-tehiskeskkond, looduskeskkond jm
7. Erinevate mõistete õppimine digivahendite abil (loodusnähtused, loomad, linnud, taimed jm).
8. Orienteerumisoskuse arendamine.
9. Loogilise ja ruumilise mõtlemise, seoste leidmise, analüüsimise ja seletamise oskuse arendamine.
10. Laste tähelepanu, püsivuse, koostööoskuse ja lapse üldise arengu toetamine.
11. Loovuse/loomingulisuse arendamine.
12. Interaktiivsete mängude hommikud.
13. Õpetaja abiga internetist võtmesõna kasutades vajaliku info leidmine, digitaalsete materjalide loomine ja vormindamine,
14. Ühisüritused lastevanematega, kahe rühma vahel.

5-7AASTASE EELDATAVAD TULEMUSED

1. Tunneb rõõmu robotitega tegutsemisest.
2. Oskab algtasemel programmeerida (nt Bee-Boti juhtida).
3. Arvestab kaaslastega ja tegutseb meeskonnas.
4. Järgib tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt j oskab teistele reegleid selgitada.
5. Kasutab loogilist ja loovat mõtlemist, probleemide lahendamisoskusi.
6. Loob lihtsaid liikumisradu ja näeb ette roboti käitumist.
7. Väljendab ennast arusaadavalt - räägib erinevaid lugusid etteantud vahendite abil, jagab oma kogemusi ja avastusi teistega.
8. Suudab mingi ajaperioodi tegevusele keskenduda.
9. Saab aru põhjus-tagajärg seostest, oskab oma tegevust kavandada, saab aru lihtsatest mehhaanika põhimõtetest.
10. Teab liigse arvutikasutamisega kaasnevaid ohte.
11. Teab, kuidas kasutada digivahendeid heaperemehelikult, miks ei tohi internetis enda ja teiste kohta delikaatset infot jagada, kuidas peab valima istumisasendit ja -kohta, kuidas tehnoloogia kasutamine kahjustab keskkonda ja toob sellele kasu.

5. ERIVAJADUSEGA LAPS, ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

- ❖ Erivajadusega laps on laps, kelle võimetest, terviseseisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduse toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.
- ❖ Oluline on lapse erivajaduste varane märkamine, sellest lapsevanema teavitamine ning võimete väljaselgitamine ja arendustegevuse alustamine.
- ❖ Lasteaia põhieesmärgiks on aidata lapsel saada alus täisväärtusliku elu elamiseks hoolimata erivajadusest.

5.1. Erivajadusega lapse õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

5.1.1. Lapse igakülgseks toetamiseks tehakse koostööd perekonnaga, lasteaia meekonnaga, logopeediga, eripedagoogiga, Märjamaa Vallavalitsusega ning vajadusel Rapla maakonna Rajaleidja Keskusega. Meeskonna toimimise eest vastutab direktor.

5.1.2. Pedagoogid ja direktor nõustavad lapsevanemaid lapse erivajaduste osas.

5.1.3. Lasteasutuses toetatakse erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel. Tagatakse eesti keele õpe.

5.1.4. Lapsele tagatakse individuaalne lähenemine vastavalt lapse arengulistele erivajadustele ja keskkonna võimalustele.

5.2. Erivajadusega lapse toetamine lasteaias

5.2.1. I etapp- erivajaduste märkamine ja toetamine

- Lapse arengu jälgimine.
- Individuaalne lähenemine vastavalt lapse erivajadusele ja keskkonna võimalustele.
- Õppe- ja kasvatustegevuste kohandamine.
- Rühmaõpetajate ja kogu meeskonna koostöö.
- Lastevanemate kaasamine probleemi olemuse selgitamiseks.

5.2.2. II etapp – erivajaduste hindamine, vajaduste väljaselgitamine ja nõustamine

- Lapse arengu hindamine ja analüüs.
- Erialaspetsialistide (logopeed, eripedagoog, psühholoog jt) kaasamine hindamisprotsessi ja arendustegevusse. Vajadusel kasutatakse Märjamaa Vallavalitsuse ja Rapla maakonna Rajaleidja Keskuse abi.
- Lastevanemate nõustamine.
- Soovitada ja pakkuda teavet erialaspetsialistide (eriarst, psühholoog, logopeed, eripedagoog, sotsiaaltöötaja) konsultatsioonile ning uuringutele pöördumiseks.

5.2.3. III etapp – erivajadustele kohandatud keskkonna kujundamine ja õpetamine

- Keskkonna kujundamisel spetsialistide ja/või nõustamiskomisjoni soovitustega ning lastevanemate soovide ja arvamustega arvestamine.
- Individuaalne lähenemine vastavalt lapse erivajadusele ja keskkonna võimalustele.

- Vajadusel ja võimalusel tugiisiku rakendamine.
- Erivajadusega lastele ja vajadusel koolipikendust saavatele lastele individuaalse arenduskava koostamine ja rakendamine.
- Lapsevanema kaasamine arendustegevusse.

5.3. Erivajadusega lapse õppe- ja kasvatustegevuste korraldus

5.3.1. Erivajadusega laps võtab osa lasteaia ühistest ettevõtmistest vastavalt oma tasemele.
5.3.2. Laps õpib ja mängib teiste lastega koos vastavalt päevakavale.
5.3.3. Laps omandab teadmisi vastavalt oma arengutasemele ja arengukiirusele.
5.3.4. Rühma pedagoogid jälgivad last kõikides tegevustes.
5.3.5. Lapse arengu hindamist toetab lapse arengumapp.
5.3.6. Erivajadusega lapsele hea arengukeskkonna tagamiseks tehakse pidevat meekonnatööd.
5.3.7. Töö korraldus erinevate erivajaduste puhul:

- **Eesti keelest erineva koduse keelega lapsed**
  1) Eesti keele õpe tagatakse täielikku keelekümbluse metoodikat kasutades.
  2) Vajadusel tehakse lapsega individuaalset tööd kõne arendamiseks, kuhu kaasatakse ka logopeed.
  3) Kujundatakse valmidus suhelda eesti keeles.
  4) Kujundatakse valmidus eestikeelsesse kooli minekuks.
- **Logopeediliste erisustega lapsed**
  1) Õpetajad jälgivad pidevalt lapse keelelist arengut.
  2) Rühma personal pakub lapsele õige keelekasutusega eeskuju, kasutades lihtsaid korrektseid lauseid ja sõnu.
  3) Iga õppeaasta algul selgitatakse välja kõneprobleemidega lapsed, kes vajavad logopeedi abi.
  4) Logopeedi kõnearendustööst saavad õpetajad tagasisidet jooksvalt. Üks kord aastas teeb logopeed kokkuvõtte, mille saavad õpetajad, lapsevanemad ja direktor.
- **Andekad lapsed**
  1) Üldandekuse korral (eelisarenenud on paljud valdkonnad) tõstetakse vastavate õppetegevuste raskusastet ja materjalide keerukust.
  2) Eriandekuse korral (kunstilised alad, muusika, füüsiline andekus, reaal- või humanitaar valdkondade andekus), soovitatakse pöörduda lapsega vastavatesse huvialaringidesse.
- **Käitumishäiretega lapsed**
  1) Tehakse kindlaks probleemi ulatus ja põhjused (kas erivajadus, perekonna kasvatusstiil või mittejõukohane õppimine)
  2) Kehtestatakse kindlad piirid ja reeglid koostöös lapsevanematega ja rühma meeskonnaga.
  3) Tagatakse rahulik ja turvaline õhkkond rühmas.
  4) Vajadusel nõustatakse pöörduma erialaspetsialisti (eriarst, psühholoog, logopeed, eripedagoog, sotsiaalpedagoog) konsultatsioonile.
- **Aktiivsus- ja tähelepanuhäirega lapsed**
  1) Mõistev ja positiivne suhtumine personali ja perekonna poolt, et ATH lapse teistest erinevat käitumist ei põhjusta kasvatamatus, tujutsemine, laiskus või tigedus, vaid haigus.
  2) Pidev personaalne juhendamine ja kindel rutiin, kuna ATH laps ei suuda rühmas keskenduda ja töötada. Vajadusel eraldi vaikne töökoht.

3) Pakkuda lapsele eduelamusi, positiivset tähelepanu– rahulikku ja keskendunud käitumist vahetult kiita ja tunnustada.
4) Ülesannete täitmine jagada etappideks ja piiritleda konkreetse ajaga, et aidata lapsel keskenduda ühele või piiratud tegevustele korraga.

- **Vasakukäelised lapsed**

1) Selgitada välja kumba kätt laps eelistab kasutada.
2) Paigutada laps laua äärde nii, et töötamisel ja söömisel ei segaks lapsed üksteist.
3) Võimaldada kasutada vasakukäeliste kääre.

5.4. Individuaalne arenduskava (IAK)

5.4.1. IAK aluseks on erialaspetsialistide lisauuringud, arengu hindamine ja kirjeldamine.
5.4.2. IAK-s määratakse kindlaks erivajadusi arvestava õpetuse individuaalsed eesmärgid ja sisu, tegevused ja aeg, õppematerjali kohandamine ja hindamine.
5.4.3. IAK koostatakse meeskonnatööna konkreetsele lapsele kindlaks ajavahemikuks neis arenguvaldkondades, mille arengutase erineb eeldatavast eakohasest tasemest.
5.4.4. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõte IAK rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

5.5. Nõustamiskomisjoni suunamine

5.5.1. Kui erivajadusega kooliminev laps ei ole saavutanud õigeaegselt koolivalmidust, siis tehakse lapsevanematele ettepanek pöörduda erispetsialistide poole täiendavateks uuringuteks ja seejärel nõustamiskomisjoni poole sobivate õppe -ja kasvatuse tingimuste soovituste saamiseks.
5.5.2. Koolikohustuslik isik, kes terviseseisundist tulenevalt ei ole koolikohustuslikku ikka jõudes saavutanud õpingute alustamiseks vajalikku koolivalmidust, võib nõustamiskomisjoni soovitusel asuda koolikohustust täitma ühe õppeaasta võrra hiljem. Lapse koolikohustuse täitmise edasilükkamise soovitamisel ühe õppeaasta võrra lähtutakse „Lapsele koolipikenduse taotlemise korrast“ (Sotsiaalministri määrus „Koolikohustuse täitmise edasilükkamise tingimused ja kord“, „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 9 lg 3)
5.5.3. Koolikohustuse täitmise alustamise edasilükkamise taotluse esitab lapsevanem nõustamiskomisjonile.

6. KOOSTÖÖ LASTEVANEMATEGA

6.1. Lasteasutuse pedagoogid teevad lastevanematega lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.
6.2. Pedagoogid teavitavad regulaarselt lastevanemaid lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Pedagoogid loovad lastevanematele võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.
6.3. Lastevanematele võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele.
6.4. Tagasiside saamiseks korraldatakse üks kord aastas rahulolu küsitlusi.
6.5. Infot jagatakse lastevanematele ELIIS-is, e-kirja teel, lasteaia rühma infostendil.
6.6. Kolm korda aastas toimuvad plaanilised lastevanemate koosolekud.

7. 6-7AASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED

7.1. Enesekohased oskused

1) Laps suudab tegutseda iseseisvalt, saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;
2) suudab oma emotsioone ja käitumist kontrollida ning vastutada oma tegude eest;
3) algatab mänge ja tegevusi.

7.2. Sotsiaalsed oskused

1) Laps tahab ja julgeb suhelda;
2) hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
3) teeb vahet hea ja halva käitumise vahel ning järgib kokkulepitud reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme.

7.3. Mänguoskused

1) Laps tunneb mängimisest rõõmu;
2) kasutab mängudes loovalt oma teadmisi, kogemusi ja erinevaid vahendeid;
3) suudab mängu käigus lahendada probleeme ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele, tunda rõõmu võidust ja taluda kaotust.

7.4. Tunnetus- ja õpioskused

1) Laps kavandab ja korraldab oma tegevusi keskendudes ja viib alustatud tegevused lõpuni;
2) tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
3) saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg)

8. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMINE, HINDAMINE, KORRALDUS JA DOKUMENTEERIMINE

8.1. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted

1) Lapse arengu toetamine lasteasutuses on meeskonnatöö.
2) Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.
3) Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid jälgivad lapsi igapäevatoimingutes, vabamängus ning suunatud tegevustes.
4) Lapse arengu hindamise meetodid otsustab ja kinnitab lasteaia pedagoogiline nõukogu.
5) Arenguvestluste eesmärke ja korda tutvustavad õpetajad vanematele rühma koosolekul.
6) Arenguvestluse **eesmärk** on:
   - lapse arengu analüüsimine;
   - lapse eripära ja erivajaduste väljaselgitamine;
   - õppe- ja kasvatustegevuste kavandamine koostöös lapsevanemaga;
   - lapse edasise arengu toetamine.
7) Lapse arengu hindamiseks kasutatavad **meetodid** on:
   - vaatlus;
   - vestlus, intervjuu;
   - laste tööd;

- testid, lapse arengu hindamise tabelid jm;
- arengu jälgimise mäng.

8) Lapse esmakordsel tulekul lasteaeda toimub lapsevanemaga **tutvustav vestlus**.
9) Lapse arengu analüüsimist ja hindamist toetab **arengumapp**.
10) **Arenguvestlusel** antakse lapsevanemale tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest ning selgitatakse välja lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.
11) Arenguvestlus lapsevanemaga toimub üks kord õppeaastas ja arenguvestluse lõpus vormistatakse **arenguvestluse kokkuvõte.**
12) Lasteasutuse õppekava läbinule väljastatakse **koolivalmiduskaart,** milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused.
13) Iga õppeaasta lõpus, pedagoogilises nõukogus, teevad rühma õpetajad kokkuvõtte rühma laste arengu hindamise tulemustest. Sellest lähtuvalt toimub järgmise õppeaasta planeerimine ja individuaalne töö lastega.
14) Lapse arengu analüüsimise materjalid on konfidentsiaalsed ning **dokumenteeritakse** „Isikuandmete kaitse seaduses“ sätestatud tingimustel.

8.2. Lapse arengu analüüsimine ja hindamine

8.2.1. Tutvustav vestlus

1) Tutvustava vestluse eesmärgiks on saada infot lapse koduse kasvukeskkonna, kasvatuspõhimõtete, lapse harjumuste, individuaalsete iseärasuste kohta ning pere ootused ja soovid koostöö osas.
2) Vestluse läbiviimise aluseks on lapsevanema poolt eelnevalt täidetud **„Tutvumise küsimustik lapsevanemale“** (Lisa 1).

8.2.2. Arengumapp

1) Arengumapp koosneb:
   - materjalid lapse tegutsemise ja arengu kohta lasteaias;
   - valik lapse vabu joonistusi;
   - lapse mängu ja tegevuste vaatlemise kirjeldused;
   - arenguvestluste materjalid;
   - õpetajate ja lapse vabal valikul lapse töölehed, jutustused, testid, küsitlused jm.
2) Lapse arengumapile on juurdepääs vaid lapsel, lapse vanematel ja lapsega töötavatel pedagoogidel ning spetsialistidel.
3) Arengumapp antakse kaasa, kui laps lahkub lasteaiast.

8.2.3. Arenguvestlus

1) Enne arenguvestluse toimumist hindavad lapse arengut õpetajad ja lastevanemad.
2) Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused (enesekohased oskused, sotsiaalsed oskused, mänguoskused ning tunnetus- ja õpioskused) ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused vanuseti.
3) Arenguvestluse toimumise aeg lepitakse eelnevalt kokku lapsevanemaga.
4) **Arenguvestluse ettevalmistusleht lapsevanemale** (Lisa 2) ja **Lapse arengu eeldatavad tulemused** vastavalt lapse vanusele (Lisa 3/1 – Lisa 3/5) antakse lapsevanemale tutvumiseks ja täitmiseks vähemalt kaks nädalat enne arenguvestlust.
5) Hiljemalt kolm päeva enne arenguvestluse toimumist tagastab lapsevanem arenguvestluse ettevalmistuslehe.

6) Ruum, kus arenguvestlust läbi viiakse, peab olema mugav ja privaatne ning seal ei tohi olla segavaid objekte ja inimesi.
7) Arenguvestluseid viivad läbi lasteaiaõpetajad üksinda või kahekesi koos.
8) Vastutus arenguvestlusega seotud protseduurireeglite täitmise eest lasub lasteaiaõpetajatel.
9) Vestlus toimub lapse **kuni 5a. lapse arengu analüüsi** tabeli (Lisa 4) või **6-7a lapse arengu analüüsi** tabeli põhjal (Lisa 5).
10) Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi igapäevatoimingutes, mängus kui ka planeeritud õppetegevustes.
11) Arenguvestluse lõpus vormistatakse **arenguvestluse kokkuvõte** (Lisa 6), kuhu märgitakse lapse arengu tugevad küljed, arendamist vajavad küljed ja soovitused ning edaspidised tegevused lapse arengu toetamiseks.
12) Vajadusel ja lapsevanemaga kokkuleppel toimub täiendav arenguvestlus.
13) Arenguvestluse kokkuvõte allkirjastatakse kõikide arenguvestlusel osalejate poolt (õpetajad, lapsevanemad, kutsutud spetsialistid, direktor jne).

8.2.4. Koolvalmiduskaart

1) 6-7 aastaste laste koolivalmidust hinnatakse läbi kolme arenguaspekti: füüsiline, sotsiaalne ja vaimne valmisolek.
2) Lapse koolivalmiduse analüüsimisel ja hindamisel lähtutakse koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas ja lasteasutuse õppekavas toodud 6-7 aastase lapse eeldatavatest üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkonna tulemustest.
3) Lapse koolivalmiduse tasemega tutvumiseks tehakse üks kord õppeaastas (vajadusel kaks korda sügisel ja kevadel) **koolivalmidustest** (Lisa 7).
4) Koolivalmiduse hindamise tulemusi tutvustatakse lapsevanematele arenguvestlusel.
5) Lasteaia lõpetamisel väljastatakse lasteasutuse õppekava läbinule **koolivalmiduskaart** (Lisa 8).
6) Koolivalmiduskaart allkirjastatakse õpetajate, lapsevanema ja direktori poolt.
7) Koolivalmiduskaardi esitab lapsevanem kooli, kuhu laps asub koolikohustust täitma.

8.3. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise dokumenteerimine

1) Lapse arengu analüüsimine, koolivalmiduse hindamine ja arenguvestluse tulemused dokumenteeritakse “ Isikuandmete kaitse seaduses“ sätestatud tingimustel.
2) Kõik lapse arengut puudutavad dokumendid ja materjalid asuvad lapse arengumapis.
3) Laste kohta puudutav info ja dokumentatsioon on konfidentsiaalsed ning hoitakse kaitstult kõrvaliste isikute eest.

9. ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE

9.1. Õppekava uuendamisel ja täiendamisel lähtutakse sisehindamise tulemustest.
9.2. Õppekava vaadatakse pedagoogilise personali poolt läbi iga õppeaasta lõpul ja viiakse vajalikud täiendused ja parandused sisse uue õppeaasta alguseks.
9.3. Õppekava muudatuste aluseks on pedagoogilise nõukogu otsus ja hoolekogu heakskiit. Muudatused kinnitab direktor.

Lisa 1

LAPSEGA TUTVUMISE KÜSIMUSTIK LAPSEVANEMALE

Andmed lapse kohta (palume täita üldosa trükitähtedega)

Lapse eesnimi	
Lapse perekonnanimi	
Lapse sünniaeg	
Kes kuuluvad teie perekonda?	
Ema ees- ja perekonnanimi Isa ees- ja perekonnanimi	
Ema telefon, e-post (soovituslikult: töökoht, amet) Isa telefon, e-post (soovituslikult: töökoht, amet)	
Kodune aadress (tegelik elukoht)	
Kodune keel	
Oluline info lapse kohta, mida õpetajad peaksid teadma	
Kõik oluline lapse tervise kohta: toitumine, lõunane uneaeg ja muud terviseharjumused, haigused, mida on põdenud, allergiad,	

diabeet jms oluline. Vajadusel lisada perearstilt või eriarstilt soovitused.	
Lapse harjumused ja toimetulek igapäevatoimingutega (sh riietumine, tualetis toimetulek jms). Milles vajab laps abistamist, millega saab ise hakkama jne.	
Muu: Lapse meelistegevused (huvid) kodus, varasem lasteaia kogemus (harjumine, mängukaaslased) jms. Lapse tunnustamine, toimetulek jonniga, kodused reeglid jms.	
Lasteaia kodukord	Olen tutvunud ja täitmiseks võtnud Sipa-Laukna Lasteaia kodukorra.
Täitmise kuupäev	
Lapsevanema nimi ja allkiri	

Täname!

**Antud lehel olev info on konfidentsiaalne (asutusesiseseks kasutamiseks) ja hoitakse lapse arengumapis.*

Lisa 2

ARENGUVESTLUSE ETTEVALMISTUSLEHT LAPSEVANEMALE

LAPSE NIMI: …….

LAPSE VANUS: ……

1. Mis lapsele lasteaias käimise juures meeldib /mis ei meeldi?
2. Mida te hindate oma lapses kõige enam?
3. Mida teeb teie laps, kui ta on vihane?
4. Milline on parim viis teie lapse rahustamiseks?
5. Millised on teie lapse eripärad, mida peaksime teadma?
6. Millega tegeleb teie laps väljaspool lasteaeda? Kas ja milliste hobidega tegeleb?
7. Millised on teie ühised ettevõtmised vabal ajal?

8. Kui sageli külastate Eliisi? Kui palju saate infot lapselt lasteaias toimuva kohta?
9. Mida teete teie oma lapse arendamiseks (kooliks ettevalmistamiseks)?
10. Milliseid võimalusi näete lasteaiaga koostööks lapse arendamisel (täpsustage tegevusi)?

Kuupäev …….. Allkiri ……

Kuupäev …….. Allkiri ……

**Antud lehel olev info on konfidentsiaalne (asutusesiseseks kasutamiseks) ja hoitakse lapse arengumapis.*

Lisa 3/1

2AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

Palun tutvuge alljärgnevalt välja toodud 2aastase lapse arengu eeldatavate tulemustega, mis tulenevad lasteaia õppekavast. Hinnake oma last ja analüüsige oma lapse arengut käesolevaks hetkeks.

ÜLDOSKUSED

Enesekohased oskused

1. Laps väljendab lihtsamaid emotsioone;
2. on omandanud eneseteenindamise oskused (sööb, joob, püüab riietuda ja käib potil).

Sotsiaalsed oskused

1. Laps mõistab väljendatud keeldu „Ei tohi!“, „Ära tee!“ jne;
2. tunneb huvi teiste laste vastu, jälgib neid ja mängib nendega kõrvuti;
3. matkib täiskasvanu tegevusi.

Mänguoskused

1. Laps tunneb rõõmu mängimisest;
2. matkib oma mängudes tegevusi, mida ta on eelnevalt näinud või kogenud;
3. osaleb tegevustes ja mängudes, mida juhib täiskasvanu.

Tunnetus- ja õpioskused

1. Laps keskendub lühikeseks ajaks ühele tegevusele, sõnalise juhendamise ja suunamise korral on ta püsivam;
2. tunneb huvi raamatute vastu;
3. tahab osaleda erinevates tegevustes.

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE VALDKONNAD

MINA JA KESKKOND

1. Tahab käia lasteaias.
2. Reageerib enda eesnimele.
3. Orienteerub rühmaruumis ja mänguväljakul.
4. Teab mõistete hea ja paha tähendust.
5. Matkib lihtsamaid töövõtteid (toksimine, saagimine, pühkimine).
6. Osaleb jalutuskäikudel.

KEEL JA KÕNE

1. Julgeb suhelda rühmakaaslastega ja tuttavate täiskasvanutega.
2. Pildiraamatute vaatamisel osutab pildile ja ütleb üksiku sõna.
3. Väljendab oma emotsioone.
4. Mängib koos täiskasvanuga laulu-, sõrme- ja rütmimänge.

MATEMAATIKA

1. Leiab erinevate esemete hulgast ühe ja palju.
2. Näeb ja leiab esemete erinevusi: suur ja väike.
3. Orienteerub oma kehal –ülal, all, ees, taga.

KUNST

1. Osaleb meelsasti kunstitegevustes.
2. Tõmbab pliiatsiga ja pintsliga erinevas suunas jooni, kritseldab, teeb täppe.
3. Trükib näpuvärvidega.
4. Mudib ja tükeldab voolimismaterjali.
5. Kortsutab õpetaja abiga pehmet paberit ja käristab tükke.

LIIKUMINE

1. Osaleb meelsasti liikumistegevustes.
2. Mängib koos kaaslaste ja õpetajaga lihtsamaid kõnni- ja jooksumänge.
3. Sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi lihtsamaid liikumisi ja asendeid.

MUUSIKA

1. Osaleb meelsasti muusikategevustes.
2. Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast.
3. Õpetaja ettenäitamisel mängib kaasa kehapillil (plaksutab, patsutab, koputab).
4. Sooritab koos õpetajaga lihtsamaid liigutusi vastavalt laulu tekstile (keerutamine, koosjalu hüplemine, lehvitamine, käte peitmine selja taha, sõrmega vibutamine, kükitamine).

Olen tutvunud

Lapsevanema nimi ……

Lapsevanema allkiri …….

Kuupäev ……

**Antud lehel olev info on konfidentsiaalne (asutusesiseseks kasutamiseks) ja hoitakse lapse arengumapis.*

Lisa 3/2

3AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

Palun tutvuge alljärgnevalt välja toodud 3aastase lapse arengu eeldatavate tulemustega, mis tulenevad lasteaia õppekavast. Hinnake oma last ja analüüsige oma lapse arengut käesolevaks hetkeks.

ÜLDOSKUSED

Enesekohased oskused

1. Laps väljendab oma emotsioone;
2. tahab igapäevastes olukordades valikute üle ise otsustada ning üritab neid täide viia;
3. täidab igapäevaelu rutiini ja reegleid;
4. saab hakkama eneseteenindamisega, tal on kujunenud tualetiharjumused.

Sotsiaalsed oskused

1. Laps osaleb täiskasvanuga ühistegevustes;
2. loob sõprussuhteid;
3. algatab vestlust eri partneritega.

Mänguoskused

1. Laps tunneb mängimisest rõõmu;
2. matkib mängudes igapäevaseid rolle ja tegevusi;
3. mängib mänguasjadega;
4. imiteerib erinevate tegelaste häälitsusi ja käitumist.

Tunnetus- ja õpioskused

1. Laps keskendub tegevusele lühikest aega;
2. on omandanud sõnavara, mille abil suudab ennast väljendada ja osaleb dialoogis;
3. rühmitab asju ja esemeid ühe või mitme tajutava omaduse või nimetuse järgi.

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSTE VALDKONNAD

MINA JA KESKKOND

1. Teab enda eesnime.
2. Nimetab, kes kuuluvad perekonda.
3. Meeldetuletuse korral tervitab ja jätab hüvasti, palub ja tänab.
4. Osutamise korral nimetab metsa, muru, lille, puud.
5. Teab, et helkur on pimedas liiklemisel vajalik.
6. Leiab ümbrusest prahti ja toob selle prügikasti.

KEEL JA KÕNE

1. Osaleb dialoogis täiskasvanuga: oskab esitada küsimusi, väljendab oma vajadusi ja soove, vastab vajaduse korral ühe lausega.
2. Kordab järele 1-2 realist luuletust.
3. Kasutab nimi- ja tegusõnu.

4. Vaatab üksi ja koos täiskasvanuga pildiraamatuid: keerab lehte, osutab pildile ja kommenteerib pilte.

MATEMAATIKA
1. Loendab 2-3 piires.
2. Otsustab, kas nimetatud ese kuulub või ei kuulu hulka.
3. Määrab teiste laste ja esemete asukoha enda suhtes: ülal, all, ees, taga, (minu ees, minu taga jne)
4. Kompimisega, veeretamisega eristab ümmargusi esemeid.

KUNST
1. Kasutab joonistamisel ja maalimisel värve emotsionaalselt ja huviga.
2. Kaunistab ja teeb joonistusmaterjalidega iseseisvalt erinevaid jälgi.
3. Annab oma kritseldusele nimetuse, räägib sellest, mida seal on kujutatud.
4. Näpistab, veeretab, rullib ja muljub voolimismaterjali ning teeb sellesse sõrme ja pulgaga erinevaid jälgi.
5. Katab templi värviga ja vajutab jäljendeid.
6. Kortsutab paberit ja rebib paberist tükke.
7. Õpetaja abiga leiab ümbritsevast sinise, kollase, punase ja rohelise värvi.

LIIKUMINE
1. Arvestab rühmakaaslastega aktiivses tegutsemises.
2. Sooritab võimlemisharjutusi eri asendites, erinevate vahenditega ettenäitamise ja juhendamise järgi.
3. Mängib matkiva sisuga kõnni-ja jooksumänge.
4. Sooritab õpetaja juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos.
5. Teeb kaasa kuni 500m pikkuse rännaku ja püsib kolonnis.

MUUSIKA
1. Tunneb rõõmu koos teistega laulmisest ja musitseerimisest.
2. Mängib kaasa keha- ja rütmipillidel.
3. Tantsib lihtsamaid tantsusamme.
4. Julgeb esineda koos rühmakaaslastega lasteaia pidudel.

Olen tutvunud

Lapsevanema nimi ……
Lapsevanema allkiri …….
Kuupäev ……

**Antud lehel olev info on konfidentsiaalne (asutusesiseseks kasutamiseks) ja hoitakse lapse arengumapis.*

4AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

Palun tutvuge alljärgnevalt välja toodud 4 aastase lapse arengu eeldatavate tulemustega, mis tulenevad lasteaia õppekavast. Hinnake oma last ja analüüsige oma lapse arengut käesolevaks hetkeks.

ÜLDOSKUSED

Enesekohased oskused

1. Laps püüab olla iseseisev;
2. saab hakkama eneseteenindamisega;
3. teab oma ees- ja perekonnanime, vanust ja sugu.

Sotsiaalsed oskused

1. Laps väljendab lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele;
2. püüab teisi abistada ja lohutada;
3. arvestab reegleid mängudes ja tegevustes;
4. saab aru lihtsamatest käitumise reeglitest ja järgib neid igapäevases elus.

Mänguoskused

1. Lapsele meeldib mängida rollimänge;
2. tunneb mängimisest rõõmu ja kasutab mängudes erinevaid vahendeid;
3. üksi- ja koosmäng on omavahel tihedalt seotud.

Tunnetus- ja õpioskused

1. Lapse kõne toetub mälule;
2. huvitub võistlusmängudest ja tahab olla edukas;
3. osaleb ühistegevustes ning teeb koostööd teiste lastega;
4. omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, kogetud emotsioonide ja kõne kaudu.

ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUSTE VALDKONNAD

MINA JA KESKKOND

1. Nimetab enda pereliikmeid ja sugulasi.
2. Teab enda perekonnanime ja vanust.
3. Tervitab, jätab hüvasti, palub ja tänab.
4. Nimetab tuntumaid kodukoha taimi, loomi ja linde ning eristab okaspuid ja lehtpuid.
5. Nimetab ilmastikunähtusi – vihm, päike, tuul, udu, lumi, äike.
6. Nimetab toiduained, mis on tervisele kahjulikud.
7. Tunneb lihtsamaid ameteid ja matkib neid rollimängudes.
8. Teab, mis on prügi ja kuhu see visatakse.
9. Teab, kuidas ohutult liigelda (sõiduteel ei jookse, käin tee servas, turvavöö kinni).
10. Teab, et helkur on pimedas liiklemisel vajalik.
11. Teab, et hädaabinumber on 112.
12. Nimetab tuntumaid transpordivahendeid.

KEEL JA KÕNE

1. Suhtleb meelsasti ja aktiivselt eakaaslastega ja täiskasvanutega.
2. Kuulab ettelugemist ja annab kuuldud teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil.
3. Täiskasvanu suunamisel püüab hääldada emakeele häälikuid õigesti.
4. Jutustab pildiseeria järgi, öeldes iga pildi kohta lause.
5. Loeb peast luuletusi ja liisusalme.
6. Kasutab kõnes liitsõnu, omadussõnu ja lihtlauseid.
7. Tunneb üksikuid tähti ning matkib lugemist ja kirjutamist.

MATEMAATIKA

1. Rühmitab esemeid kahe erineva tunnuse järgi.
2. Leiab-esemete hulgast õige paari.
3. Tunneb arvude nimetusi 5-ni.
4. Järjestab kolm eset suuruse ja pikkuse järgi.
5. Võrdleb kahte eset suuruse (suurem, väiksem) ja pikkuse (pikem, lühem) järgi ning kasutab mõisteid õigesti.
6. Teab ööpäeva osi: hommik, päev, õhtu, öö. Abistavate küsimuste abil nimetab oma päevategevusi.
7. Määrab enda asukoha teiste laste ja asjade suhtes.

KUNST

1. Joonistab ümarvorme ning tõmbab erineva suuna ja pikkusega jooni.
2. Värvib kuni kolme värviga.
3. Tõmbab pintsliga erineva suurusega jooni, katab etteantud pinna värviga.
4. Rebib, kortsutab ja liimib paberit.
5. Kasutab kääre oskuslikumalt: lõikab paberist ribasid joone järgi ja teeb sisselõikeid.
6. Rullib ja veeretab iseseisvalt voolimismaterjali, ühendab detaile omavahel.

LIIKUMINE

1. Sooritab harjutusi õpetaja korralduste ja sõnalise seletuse järgi.
2. Sooritab põhiliikumisi õpitud harjutustes ja kombinatsioonides.
3. Mängib ühe kuni kahe reegliga liikumismänge.
4. Hoiab oma kohta erinevates rivistustes (kolonn, ring, viirg).
5. Liigub vastavalt muusika tempo muutumisele ja sooritab imiteerivaid liigutusi muusika järgi.
6. Tegutseb iseseisvalt lasteaia õuealal ja kasutab mänguväljaku vahendeid õigesti ja sihipäraselt.
7. Hüpleb kahel jalal.
8. Astub trepil vahelduva sammuga.

MUUSIKA

1. Kuulab vaikselt ja keskendunult muusikat.
2. Laulab koos teistega samas tempos vaba ja loomuliku häälega, selge diktsiooniga.
3. Liigub erinevas rütmis erineval viisil.

4. Tantsib lihtsamaid tantsusamme: põlvetõstekõnd ja -jooks, liikumine ringis, hüpaksamm, rõhksammud, sulghüpped, kand-varvasastak jne.).
5. Eristab kõrgeid ja madalaid helisid ja tajub erinevaid meeleolusid.
6. Mängib rütmipillidel muusika, liikumise ja laulmise saateks.
7. Tahab esineda lasteaia pidudel.

Olen tutvunud

Lapsevanema nimi ……

Lapsevanema allkiri …….

Kuupäev ……

**Antud lehel olev info on konfidentsiaalne (asutusesiseseks kasutamiseks) ja hoitakse lapse arengumapis.*

5AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

Palun tutvuge alljärgnevalt välja toodud 5aastase lapse arengu eeldatavate tulemustega, mis tulenevad lasteaia õppekavast. Hinnake oma last ja analüüsige oma lapse arengut käesolevaks hetkeks.

ÜLDOSKUSED

Enesekohased oskused

1. Laps väljendab oma emotsioone ja räägib nendest;
2. suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt;
3. suudab osaliselt vastutada oma tegevuse eest.

Sotsiaalsed oskused

1. Laps naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust;
2. järgib reegleid, jälgib nende täitmist ja vajadusel korrigeerib oma käitumist täiskasvanu meeldetuletamisel;
3. oskab sobivalt käituda ning teab mida tohib, mida mitte.

Mänguoskused

1. Laps mängib koos rühmakaaslastega, omistab endale ja teistele erinevaid rolle;
2. kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;
3. arvestab mängureeglitega ja jälgib nende täitmist teiste poolt.

Tunnetus- ja õpioskused

1. Laps tegutseb enamasti iseseisvalt, kuid tegutsemiskindluse saavutamiseks vajab veel täiskasvanu abi;
2. keskendub huvipakkuvale tegevusele;
3. tegutseb koos teistega ja teda motiveerivad tegevused eakaaslastega;
4. tahab õppida, uurida, avastada ja katsetada.

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE VALDKONNAD

MINA JA KESKKOND

1. Teab sõpruse tähendust. Oskab sõpra lohutada ja abistada, andeks anda ja leppida.
2. Räägib kodust ning teab pereliikmeid ja vanavanemaid nimepidi.
3. Teab pereliikmete ameteid ja kirjeldab nende tööd.
4. Teab üldtuntud viisakus- ja käitumisreegleid.
5. Peab kinni rühma reeglitest ja kodukorrast.
6. Peab kinni lauakommetest.
7. Teab kodumaa sümboleid: sini-must-valge lipp, suitsupääsuke, rukkilill, paekivi, räim, hunt, pealinn Tallinn, president…
8. Nimetab nähtusi looduses: rahe, vikerkaar, härmatis, hallad.
9. Nimetab aastaaegu ja teab neile iseloomulikke tunnuseid.
10. Nimetab okaspuid- kuusk ja mänd ning lehtpuid- tamm, pihlakas, kask, vaher, kastan.
11. Teab Eesti metsades elavaid loomi ja oskab neid kirjeldada.

12. Teab, kuidas hoolitseda koduloomade eest.
13. Tunneb rändlindudest pääsukest, hane, luike, toonekurge, kuldnokka ja paigalindudest tihast, leevikest, harakat, varest.
14. Teab, et inimene vajab terve olemiseks toitu, liikumist ja und.
15. Nimetab kehaosi ja teab nende vajalikkust.
16. Kirjeldab, kuidas prügi sorteeritakse.
17. Teab, et jalakäija liigub kõnniteel või maanteel vasakul pool teeservas ning selgitab, kus ja kuidas kantakse helkurit.
18. Teab, kuidas ohu korral käituda.

KEEL JA KÕNE

1. Algatab ja jätkab täiskasvanuga dialoogi ka väljaspool tegevussituatsiooni.
2. Kasutab rollimängus erinevat intonatsiooni ja hääletugevust.
3. Kuulab ettelugemist olles seejuures aktiivne ja annab kuuldud teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil.
4. Kirjeldab iseseisvalt pilti.
5. Loeb peast kuni 4-realisi luuletusi/liisusalme.
6. Kasutab kõnes omadussõna võrdlusastmeid.
7. Tunneb kuulates iseseisvalt ära antud hääliku häälikute reas ja sõnades.
8. Kirjutab oma nime joonistähtedega.
9. Kasutab kõnes mõningaid vastandsõnu, nt. lühike-pikk; must-puhas jne.
10. Kasutab kõnes aega väljendavaid nimisõnu – hommik, päev, õhtu, öö.

MATEMAATIKA

1. Loendab 10 piires.
2. Teab arvude rida 5-ni.
3. Järjestab kuni kolm eset suurustunnuse järgi.
4. Koostab mustreid, laob pilte kujunditest.
5. Teab nädalapäevade nimetusi.
6. Eristab mõisteid – aeglaselt, kiiresti.
7. Määrab eseme asukoha teise eseme suhtes: all-peal, keskel-äärel, kohal.
8. Võrdleb esemete hulki paaridesse seades.
9. Orienteerub ruumis ja mänguväljakul juhendite järgi.

KUNST

1. Vaatleb omal algatusel pildimaterjali, esitab nende kohta küsimusi ja avaldab arvamust.
2. Segab heledamaid toone valge värvi abil.
3. Kujutab loodust ja lihtsamaid figuure.
4. Koostab lihtsatest elementidest kordusskeemiga mustririba.
5. Paigutab pildi paberile nii, et ei tekiks tühikuid.
6. Kasutab joonistusvahendeid liigse surveta.
7. Voldib paberi pooleks ja neljaks.
8. Lõikab paberist lihtsaid kujundeid ning täiendab joonistusi paberist lõigatud detailidega
9. Kasutab kunstimaterjale ning tööriistu ohutult ja sihipäraselt.
10. Suhtub heasoovlikult kaaslaste töödesse.

LIIKUMINE

1. Kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses.
2. Teeb harjutusi väikevahenditega tehniliselt õigesti.
3. Mängib kollektiivseid võistlusmänge, osaleb teatevõistlustes.
4. Tunnustab nii enda kui ka kaaslaste edu.
5. Sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi.
6. Liigub ja plaksutab vastavalt rütmile.
7. Pingutab end rühmategevustes ühise eesmärgi nimel.
8. Rivistub viirgu ja kolonni.
9. Sooritab rännakuid ja orienteerub koos õpetajaga.

MUUSIKA

1. Kuulab laulu ja muusikapala huviga ja oskab neid iseloomustada.
2. Laulab peast koos teistega rahva-ja lastelaule.
3. Matkib erineva kõrguse ja vältusega helisid.
4. Liigub erinevas rütmis ja tempos.
5. Tantsib tantsusamme- külg- ja otsegalopp, kõrvalsamm, rõhksamm.
6. Esitab õpetaja seatud tantse, kasutades õpitud tantsuelemente
7. Mängib rütmipillidel- trumm, tamburiin ja kastanjett erinevaid rütme ja teab nende nimetusi. Mängib pilliansamblis.
8. Julgeb esineda.

Olen tutvunud

Lapsevanema nimi ……

Lapsevanema allkiri …….

Kuupäev ……

**Antud lehel olev info on konfidentsiaalne (asutusesiseseks kasutamiseks) ja hoitakse lapse arengumapis.*

6-7 AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

Palun tutvuge alljärgnevalt välja toodud 6-7 aastase lapse arengu eeldatavate tulemustega, mis tulenevad lasteaia õppekavast. Hinnake oma last ja analüüsige oma lapse arengut käesolevaks hetkeks.

ÜLDOSKUSED

Enesekohased oskused

1. Laps suudab tegutseda iseseisvalt, saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;
2. suudab oma emotsioone ja käitumist kontrollida ning vastutada oma tegude eest;
3. algatab mänge ja tegevusi.

Sotsiaalsed oskused

1. Laps tahab ja julgeb suhelda;
2. hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
3. oskab vahet teha hea ja halva käitumise vahel ning järgib kokkulepitud reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme.

Mänguoskused

1. Laps tunneb mängimisest rõõmu;
2. kasutab mängudes loovalt oma teadmisi, kogemusi ja erinevaid vahendeid;
3. suudab mängu käigus lahendada probleeme ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele, tunda rõõmu võidust ja taluda kaotust.

Tunnetus- ja õpioskused

1. Laps kavandab ja korraldab oma tegevusi keskendudes ja viib alustatud tegevused lõpuni;
2. tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
3. saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg).

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSTE VALDKONNAD

MINA JA KESKKOND

1. Tutvustab ja kirjeldab ennast ning teab oma sünnipäeva.
2. Teab, kus ta elab ja teab oma kodu aadressi.
3. Nimetab kodukoha ehitisi.
4. Nimetab tuntumaid taimi, loomi, putukaid ja linde ja teab, mida nad eluks vajavad.
5. Nimetab lasteaia ja kooli erinevusi.
6. Teab mõistete ausus ja valetamine tähendust.
7. Teab tuntumaid eesti rahva tähtpäevi.
8. Teab tuntumaid ameteid ja oskab kirjeldada nende tööd.
9. Teab, millised on tervislikud eluviisid ja millised ebatervislikud.
10. Teab Eesti presidendi nime.
11. Nimetab aastaaegu õiges järjekorras ja kirjeldab neid.
12. Märkab ohtu ja teab, kuidas ohu korral käituda.
13. Oskab helistada telefoninumbril 112 ja teab, kuidas ohu korral käituda.
14. Teab, kuidas käituda evakuatsiooni korral.
15. Nimetab, mis on prügi ja teab, kuidas seda sorteeritakse.

KEEL JA KÕNE

1. Saab aru kuuldu sisust ning suudab sellele sobivalt reageerida.
2. Kasutab dialoogis erinevaid suhtlusstrateegiaid sõltuvalt suhtluseesmärkidest.
3. Suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda.
4. Jutustab pildi-, kuuldud teksti ja oma kogemuse alusel.
5. Kirjeldab tuttavaid esemeid ja nähtusi.
6. Kasutada õigesti aja- ja ruumisuhteid väljendavaid sõnu.
7. Kasutab kõnes liitlauseid.
8. Jaotab laused sõnadeks ja teab mitu sõna on lauses.
9. Laiendab jutustamisel täiskasvanu suunamisel teksti (tuletab eelnevat ja järgnevat tegevust, sündmust).
10. Kasutab kõnes kõiki käänd- ja pöördvorme.
11. Ütleb järgi võõraid sõnu ja häälikuid.
12. Valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab ise sõnu moodustada.
13. Tunneb tähti ja veerib kokku 1-2 silbilisi sõnu.
14. Eristab häälikuühendita sõnas kuulmise järgi teistest pikemat häälikut.
15. Kirjutab ja laob joonistähtedega lihtsamaid sõnu.
16. Tunneb ära luuletuse ja muinasjutu.
17. Teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

MATEMAATIKA

1. Loendab 12 piires, teab arvude rida 12-ni.
2. Kirjutab numbreid 12-ni.
3. Liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb ja kasutab sümboleid +, - ja =.
4. Koostada ja lahendab matemaatilisi jutukesi kahe etteantud hulga järgi.
5. Teab igapäevaelus kasutatavaid mõõtühikuid – sentimeeter (cm), meeter (m), kilomeeter (km), kilogramm (kg), liiter (l), euro, sent.
6. Tunneb ruumilisi kujundeid kuup, kera, risttahukas ja oskab leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast.
7. Tunneb tasapinnalisi kujundeid ruut, ring, kolmnurk, ristkülik; oskab leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast.
8. Teab kuude nimetusi ja et aastas on 12 kuud.
9. Määrab kellaaega täistundides.
10. Orienteerub ruumis ja tasapinnal (paberil).
11. Kasutab kõnes õigesti mõisteid enne-praegu, hiljem-varem, noorem-vanem.
12. Hindab kaugust silma järgi.
13. Mõõdab pikkust ja laiust kokkulepitud mõõtevahendiga.
14. Järjestab raskuse järgi.
15. Suudab leida tervikust poole.

KUNST

1. Märkab mustri rütmi ja suudab seda iseseisvalt jätkata.
2. Aitab kujundada tähtpäevaga seotud ruumi või pidulaua avaldades seejuures oma arvamust.
3. Kasutab iseseisvalt tuttavaid voolimismaterjale ja voolimisvõtteid.
4. Kasutab loovalt õpitud joonistamis- ning maalimisvahendeid ja –võtteid.
5. Voldib paberi neljaks ja õpetaja juhendamisel kujundiks.

6. Kasutab soovi korral koos erinevaid joonistusvahendeid nende olemusest lähtuvalt.
7. Värvib oma joonistatud või värviraamatu kujundeid varieerides käe liikumise suunda.
8. Segab iseseisvalt tööks vajalikud värvid ja värvitoonid.
9. Kujundab või täiendab oma tööd kleepides sellele erinevast materjalist tükke.
10. Loob pildi fantaasia põhjal.
11. Kujutab inimesi ja loomi liikumises.
12. Jutustab oma tööde põhjal tegelaste tegevusest, omavahelistest suhetest ning tegevusajast ja kohast.
13. Vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab neid.

LIIKUMINE

1. Sooritab põhiliikumisi pingevabalt, liigutused on koordineeritud ja rütmilised.
2. Ronib varbseinal vahelduva sammuga.
3. Käsitseb mängu- ja spordivahendeid loovmängudes ja erinevates tegevustes.
4. Kohandab liigutusi etteantud rütmiga.
5. Kasutab lihtsamaid tantsusamme.
6. Osaleb lasteaia spordipäeval.
7. Talub kaotust võistlusmängudes.
8. Peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.
9. Väljendab liikumise kaudu emotsioone.
10. Organiseerib ise liikumismänge.
11. Rivistub kahe- ja kolmekaupa viirgu.
12. Orienteerub mänguväljakul, sooritab kujundliikumisi olles kolonnis esimene.

MUUSIKA

1. Tunneb ära lihtsamaid muusikažanre: marss, laul, tants jne.
2. Eristab kõrgeid ja madalaid helisid.
3. Julgeb esineda publiku ees.
4. Laulab peast õpitud lastelaule ja esitab neid.
5. Tantsib erinevaid tantsusamme.
6. Tunneb Eesti Vabariigi hümni.
7. Teab mõisteid regilaul ja rahvatants.
8. Mängib pillidel ansamblis.
9. Esitab õpitud tantse üksi ja koos paarilisega.

Olen tutvunud

Lapsevanema nimi ……
Lapsevanema allkiri …….
Kuupäev ……

**Antud lehel olev info on konfidentsiaalne (asutusesiseseks kasutamiseks) ja hoitakse lapse arengumapis.*

Lisa 4

KUNI 5A LAPSE ARENGU ANALÜÜS

1. ÜLDANDMED LAPSE KOHTA

Nimi:

Sünniaeg:

Sipa-Laukna Lasteaed …….rühm/liitrühm

Laps tuli lasteaeda: Laps lahkus lasteaiast:

Kodune keel:

2. ÜLDOSKUSED

ENESEKOHASED OSKUSED

2aastane	**2 a**	**3 a**	**4 a**	**5 a**
1. Laps väljendab lihtsamaid emotsioone;				
2. on omandanud eneseteenindamise oskused (sööb, joob, püüab riietuda ja käib potil).				

3aastane

1. Laps väljendab oma emotsioone;				
2. tahab igapäevastes olukordades valikute üle ise otsustada ning üritab neid täide viia;				
3. täidab igapäevaelu rutiini ja reegleid;				
4. saab hakkama eneseteenindamisega, tal on kujunenud tualetiharjumused.				

4aastane

1. Laps püüab olla iseseisev;				
2. saab hakkama eneseteenindamisega;				
3. teab oma ees- ja perekonnanime, vanust ja sugu.				

5aastane

1. Laps väljendab oma emotsioone ja räägib nendest;				
2. suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt;				
3. suudab osaliselt vastutada oma tegevuse eest.				

SOTSIAALSED OSKUSED

2aastane

1. Laps mõistab väljendatud keeldu „Ei tohi!“, „Ära tee!“ jne;				
2. tunneb huvi teiste laste vastu, jälgib neid ja mängib nendega kõrvuti;				
3. matkib täiskasvanu tegevusi.				

3aastane

1. Laps osaleb täiskasvanuga ühistegevustes;				
2. loob sõprussuhteid;				
3. algatab vestlust eri partneritega				

4aastane

1. Laps väljendab lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele;				
2. püüab teisi abistada ja lohutada;				
3. arvestab reegleid mängudes ja tegevustes;				
4. saab aru lihtsamatest käitumise reeglitest ja järgib neid igapäevases elus.				

5aastane

1. Laps naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust;				
2. järgib reegleid, jälgib nende täitmist ja vajadusel korrigeerib oma käitumist täiskasvanu meeldetuletamisel;				
3. oskab sobivalt käituda ning teab mida tohib, mida mitte				

MÄNGUOSKUSED

2aastane

1. Laps tunneb rõõmu mängimisest;				
2. matkib oma mängudes tegevusi, mida ta on eelnevalt näinud või kogenud;				
3. osaleb tegevustes ja mängudes, mida juhib täiskasvanu.				

3aastane

1. Laps tunneb mängimisest rõõmu;				
2. matkib mängudes igapäevaseid rolle ja tegevusi.				
3. mängib mänguasjadega;				
4. imiteerib erinevate tegelaste häälitsusi ja käitumist.				

4aastane

1. Lapsele meeldib mängida rollimänge;				
2. tunneb mängimisest rõõmu ja kasutab mängudes erinevaid vahendeid;				
3. üksi- ja koosmäng on omavahel tihedalt seotud.				

5aastane

1. Laps mängib koos rühmakaaslastega, omistab endale ja teistele erinevaid rolle;				
2. kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;				
3. arvestab mängureeglitega ja jälgib nende täitmist teiste poolt.				

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED

2aastane

1. Laps keskendub lühikeseks ajaks ühele tegevusele, sõnalise juhendamise ja suunamise korral on ta püsivam;				
2. tunneb huvi raamatute vastu;				
3. tahab osaleda erinevates tegevustes.				

3aastane

1. Laps keskendub tegevusele lühikest aega;				
2. on omandanud sõnavara, mille abil suudab ennast väljendada ja osaleb dialoogis				
3. rühmitab asju ja esemeid ühe või mitme tajutava omaduse või nimetuse järgi.				

4aastane

1. Lapse kõne toetub mälule;				
2. huvitub võistlusmängudest ja tahab olla edukas;				
3. osaleb ühistegevustes ning teeb koostööd teiste lastega;				
4. omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, kogetud emotsioonide ja kõne kaudu				

5aastane

1. Laps tegutseb enamasti iseseisvalt, kuid tegutsemiskindluse saavutamiseks vajab veel täiskasvanu abi;				
2. keskendub huvipakkuvale tegevusele;				
3. tegutseb koos teistega ja teda motiveerivad tegevused eakaaslastega;				
4. tahab õppida, uurida, avastada ja katsetada.				

3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE VALDKONNAD

MINA JA KESKKOND

2aastane

1. Tahab käia lasteaias.				
2. Reageerib oma eesnimele.				
3. Orienteerub rühmaruumis ja mänguväljakul.				
4. Teab mõistete hea ja paha tähendust.				
5. Matkib lihtsamaid töövõtteid (toksimine, saagimine, pühkimine).				
6. Osaleb jalutuskäikudel.				

3aastane

1. Teab enda eesnime.				
2. Nimetab, kes kuuluvad perekonda.				
3. Meeldetuletuse korral tervitab ja jätab hüvasti, palub ja tänab.				
4. Osutamise korral nimetada metsa, muru, lille, puud.				
5. Teab, et helkur on pimedas liiklemisel vajalik.				
6. Leiab ümbrusest prahti ja toob selle prügikasti.				

4aastane

1. Nimetada enda pereliikmeid ja sugulasi.				
2. Teab enda perekonnanime ja vanust.				
3.Tervitab, jätab hüvasti, palub ja tänab.				
4.Nimetab tuntumaid kodukoha taimi, loomi ja linde ning eristab okaspuid ja lehtpuid.				
5.Nimetab ilmastikunähtusi – vihm, päike, tuul, udu, lumi, äike.				

6. Nimetab toiduaineid, mis on tervisele kahjulikud.				
7. Tunneb lihtsamaid ameteid ja matkib neid rollimängudes.				
8.Teab, mis on prügi ja kuhu see visatakse.				
9.Teab, kuidas ohutult liigelda ja				
10.Teab, et helkur on pimedas liiklemisel vajalik.				
11.Teab, et hädaabinumber on 112.				
12.Nimetab tuntumaid transpordivahendeid.				

5aastane

1. Teab sõpruse tähendust. Oskab sõpra lohutada ja abistada, andeks anda ja leppida.				
2.Räägib kodust ning teab pereliikmeid ja vanavanemaid nimepidi.				
3. Teab pereliikmete ameteid ja kirjeldab nende tööd.				
4. Teab üldtuntud viisakus- ja käitumisreegleid.				
5. Peab kinni rühma reeglitest ja kodukorrast.				
6. Peab kinni lauakommetest.				
7. Teab kodumaa sümboleid: sini-must-valge lipp, suitsupääsuke, rukkilill, paekivi, räim, hunt, pealinn Tallinn, president….				
8.Nimetab nähtusi looduses: rahe, vikerkaar, härmatis, hallad.				
9.Nimetab aastaaegu ja teab neile iseloomulikke tunnuseid.				
10.Nimetab okaspuid – kuusk ja mänd ning lehtpuid – tamm, pihlakas, kask, vaher, kastan.				
11.Teab Eesti metsades elavaid loomi ja oskab neid kirjeldada.				
12.Teab, kuidas hoolitseda koduloomade eest.				
13.Tunneb rändlindudest pääsukest, hane, luike, toonekurge, kuldnokka ja paigalindudest tihast, leevikest, harakat, varest.				
14.Teab, et inimene vajab terve olemiseks toitu, liikumist ja und.				
15.Nimetab kehaosi ja teab nende vajalikkust.				
16.Kirjeldab, kuidas prügi sorteeritakse.				
17.Teab, et jalakäija liigub kõnniteel või maanteel vasakul pool teeservas ning selgitab, kus ja kuidas kantakse helkurit.				
16.Teab, kuidas ohu korral käituda				

KEEL JA KÕNE

2aastane

1. Julgeb suhelda rühmakaaslastega ja tuttavate täiskasvanutega.				
2. Pildiraamatute vaatamisel osutab pildile ja ütleb üksiku sõna.				
3. Väljendab oma emotsioone.				
4. Mängib koos täiskasvanuga laulu-, sõrme- ja rütmimänge.				

3aastane

1. Osaleb dialoogis täiskasvanuga: oskab esitada küsimusi, väljendab oma vajadusi ja soove, vastab vajaduse korral ühe lausega.				
2. Kordab järele 1-2 realist luuletust.				
3. Kasutab nimi- ja tegusõnu.				
4. Vaatab üksi ja koos täiskasvanuga pildiraamatuid: keerab lehte, osutab pildile ja kommenteerib pilte.				

4aastane

1. Suhtleb meelsasti ja aktiivselt eakaaslastega ja täiskasvanutega.				
2. Kuulab ettelugemist ja annab kuuldud teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil.				
3. Täiskasvanu suunamisel püüab hääldada emakeele häälikuid õigesti.				
4. Jutustab pildiseeria järgi, öeldes, iga pildi kohta lause.				
5. Loeb peast luuletusi ja liisusalme.				
6. Kasutab kõnes liitsõnu, omadussõnu ja lihtlauseid.				
7. Tunneb üksikuid tähti ja matkib kirjutamist.				

5aastane

1. Algatab ja jätkab täiskasvanuga dialoogi ka väljaspool tegevussituatsiooni.				
2. Kasutab rollimängus erinevat intonatsiooni ja hääletugevust.				
3. Kuulab ettelugemist olles seejuures aktiivne ja annab kuuldud teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil.				
4. Kirjeldab iseseisvalt pilti.				
5. Loeb peast kuni 4- realisi luuletusi/liisusalme.				
6. Kasutab kõnes omadussõna võrdlusastmeid.				
7. Tunneb kuulates iseseisvalt ära antud hääliku häälikute reas ja sõnades.				
8. Kirjutab oma nime joonistähtedega.				
9.Kasutab kõnes mõningaid vastandsõnu, nt lühike-pikk, must-puhas jne.				
10.Kasutab kõnes aega väljendavaid nimisõnu – hommik, päev, õhtu, öö.				

MATEMAATIKA

2aastane

1. Leiab erinevate esemete hulgast ühe ja palju.				
2. Näeb ja leiab esemete erinevusi: suur ja väike.				
3. Orienteerub oma kehal - ülal, all, ees, taga.				

3aastane

1. Loendab 2-3 piires.				
2. Otsustab, kas nimetatud ese kuulub või ei kuulu hulka.				
3. Eristab ööd ja päeva.				
4. Määrab teiste laste ja esemete asukoha enda suhtes: ülal-all, ees-taga (minu ees, minu taga jne).				
5. Kompimisega, veeretamisega eristab ümmargusi esemeid.				

4 aastane

1. Rühmitab esemeid kahe erineva tunnuse järgi.				
2. Leiab esemete hulgast õige paari.				
3. Tunneb arvude nimetusi 5-ni.				
4. Järjestab kolm eset suuruse ja pikkuse järgi.				
5. Võrdleb kahte eset suuruse (suurem, väiksem) ja pikkuse (pikem, lühem) järgi ning kasutab mõisteid õigesti.				
6. Teab ööpäeva osi: hommik, päev, õhtu, öö. Abistavate küsimuste abil nimetab oma päevategevusi.				
7. Määrab enda asukoha teiste laste ja asjade suhtes.				

5aastane

1. Loendab 10 piires.				
2. Teab arvude rida 5-ni.				
3. Järjestab kuni kolm eset suurustunnuse järgi.				
4. Koostab mustreid, laob pilte kujunditest.				
5. Teab nädalapäevade nimetusi.				
6. Eristab mõisteid – aeglaselt, kiiresti.				
7. Määrab eseme asukoha teise eseme suhtes: all-peal, keskel-äärel, kohal.				
8. Võrdleb esemete hulki paaridesse seades.				
9. Orienteerub ruumis ja mänguväljakul juhendite järgi.				

KUNST

2aastane

1. Osaleb meelsasti kunstitegevustes.				
2. Tõmbab pliiatsiga ja pintsliga erinevas suunas jooni, kritseldab, teeb täppe.				
3. Trükib näpuvärvidega.				
4. Mudib ja tükeldab voolimismaterjali.				
5. Kortsutab õpetaja abiga pehmet paberit ja käristab tükke.				

3aastane

1. Kasutab joonistamisel ja maalimisel värve emotsionaalselt ja huviga.				
2. Kaunistab ja teeb joonistusmaterjalidega iseseisvalt erinevaid jälgi.				
3. Annab oma kritseldusele nimetuse, räägib sellest, mida seal on kujutatud.				
4. Näpistab, veeretab, rullib ja muljub voolimismaterjali ning teeb sellesse sõrme ja pulgaga erinevaid jälgi.				
5. Katab templi värviga ja vajutab jäljendeid.				
6. Kortsutab paberit ja rebib paberist tükke.				
7. Õpetaja abiga leiab ümbritsevast sinise, kollase, punase ja rohelise värvi.				

4aastane

1. Joonistab ümarvorme ning tõmbab sellest erineva suuna ja pikkusega jooni.				
2. Värvib kuni kolme värviga.				
3. Tõmbab pintsliga erineva suurusega jooni, katab etteantud pinna värviga.				
4. Rebib, kortsutab ja liimib paberit.				
5. Kasutab kääre oskuslikumalt: lõikab paberist ribasid joone järgi ja teeb sisselõikeid.				
6. Rullib ja veeretab iseseisvalt voolimismaterjali, ühendab detaile omavahel.				

5aastane

1. Vaatleb omal algatusel pildimaterjali, esitab nende kohta küsimusi ja avaldab arvamust.				
2. Segab heledamaid toone valge värvi abil.				
3. Kujutab loodust ja lihtsamaid figuure.				
4. Koostab lihtsatest elementidest kordusskeemiga mustririba.				
5. Paigutab pildi paberile nii, et ei tekiks tühikuid.				
6. Kasutab joonistusvahendeid liigse surveta.				
7. Voldib paberi pooleks ja neljaks.				
8. Lõikab paberist lihtsaid kujundeid ning täiendab joonistusi paberist lõigatud detailidega.				
9. Kasutab kunstimaterjale ning tööriistu ohutult ja sihipäraselt.				
10.Suhtub heasoovlikult kaaslaste töödesse.				

LIIKUMINE

2aastane

1. Osaleb meelsasti liikumistegevustes.				
2. Mängib koos kaaslaste ja õpetajaga lihtsamaid kõnni- ja jooksumänge.				
3. Sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi lihtsamaid liikumisi ja asendeid.				

3aastane

1. Arvestab rühmakaaslastega aktiivses tegutsemises.				
2. Sooritab võimlemisharjutusi eri asendites, erinevate vahenditega ettenäitamise ja juhendamise järgi.				
3. Mängib matkiva sisuga kõnni- ja jooksumänge.				
4. Sooritab õpetaja juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos.				
5. Teeb kaasa kuni 500m pikkuse rännaku ja püsib kolonnis.				

4aastane

1. Sooritab harjutusi õpetaja korralduste ja sõnalise seletuse järgi.				
2. Sooritab põhiliikumisi õpitud harjutustes ja kombinatsioonides.				
3. Mängib ühe kuni kahe reegliga liikumismänge.				
4. Hoiab oma kohta erinevates rivistustes (kolonn, ring, viirg).				
5. Liigub vastavalt muusika tempo muutumisele ja sooritab imiteerivaid liigutusi muusika järgi.				
6. Tegutseb iseseisvalt lasteaia õuealal ja kasutab mänguväljaku vahendeid õigesti ja sihipäraselt.				
7. Hüpleb kahel jalal.				
8. Astub trepil vahelduva sammuga.				

5aastane

1. Kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses.				
2. Teeb harjutusi väikevahenditega tehniliselt õigesti.				
3. Mängib kollektiivseid võistlusmänge, osaleb teatevõistlustes.				
4. Tunnustab nii enda, kui ka kaaslaste edu.				
5. Sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi.				

6. Liigub ja plaksutab vastavalt rütmile.				
7. Pingutab end rühmategevustes ühise eesmärgi nimel.				
8. Rivistub viirgu ja kolonni.				
9.Sooritab rännakuid ja orienteerub koos õpetajaga.				

MUUSIKA

2aastane

1. Osaleb meelsasti muusikategevustes.				
2. Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast.				
3. Õpetaja ettenäitamisel mängib kaasa kehapillil (plaksutab, patsutab, koputab).				
4. Sooritab koos õpetajaga lihtsamaid liigutusi vastavalt laulu tekstile (keerutamine, koosjalu hüplemine, lehvitamine, käte peitmine selja taha, sõrmega vibutamine, kükitamine).				

3aastane

1. Tunneb rõõmu koos teistega laulmisest ja musitseerimisest.				
2. Mängib kaasa keha- ja rütmipillidel.				
3. Tantsib lihtsamaid tantsusamme.				
4. Julgeb esineda koos rühmakaaslastega lasteaia pidudel.				

4aastane

1. Kuulab vaikselt ja keskendunult muusikat.				
2. Laulab koos teistega samas tempos vaba ja loomuliku häälega, selge diktsiooniga.				
3. Liigub erinevas rütmis erineval viisil.				
4. Tantsib lihtsamaid tantsusamme: põlvetõstekõnd ja –jooks, liikumine ringis, hüpaksamm, rõhksammud, sulghüpped, kand-varvasastak jne.				
5. Eristab kõrgeid ja madalaid helisid ja tajub erinevaid meeleolusid.				
6. Mängib rütmipillidel muusika, liikumise ja laulmise saateks.				
7. Tahab esineda lasteaia pidudel.				

5aastane

1. Kuulab laulu ja muusikapala huviga ja oskab neid iseloomustada.				
2. Laulab peast koos teistega rahva- ja lastelaule.				
3. Matkib erineva kõrguse ja vältusega helisid.				
4. Liigub erinevas rütmis ja tempos.				
5. Tantsib tantsusamme: külg- ja otsegalopp, kõrvalsamm, rõhksamm.				
6. Esitab õpetaja seatud tantse, kasutades õpitud tantsuelemente.				
7. Mängib rütmipillidel – trumm, tamburiin ja kastanjett erinevaid rütme ja teab nende nimetusi.				
8. Julgeb esineda.				

4. ARENGUVESTLUSE KOKKUVÕTE

NIMI: ……..
VANUS: ……
KUUPÄEV: ……..

4.1. LASTEASUTUSES RAKENDATUD TUGITEENUSED

4.2. KOKKUVÕTE LAPSE ARENGUST

Lapse arengu tugevad küljed

Arendamist vajavad küljed ja soovitused ning edaspidised tegevused lapse arengu toetamiseks

Lapsevanema nimi:

Lapsevanema nimi:

Õpetaja nimi:

Õpetaja nimi:

Kutsutud:

**Antud lehel olev info on konfidentsiaalne (asutuse siseseks kasutamiseks) ja hoitakse lapse arengumapis.*

Lisa 5

6-7A LAPSE ARENGU ANALÜÜS

1. ÜLDANDMED LAPSE KOHTA

Nimi:

Sünniaeg:

Sipa-Laukna Lasteaed …….rühm/liitrühm

Laps tuli lasteaeda: Laps lahkus lasteaiast:

Kodune keel:

2. ÜLDOSKUSED

ENESEKOHASED OSKUSED

1. Laps suudab tegutseda iseseisvalt, saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;	
2. suudab oma emotsioone ja käitumist kontrollida ning vastutada oma tegude eest;	
3. algatab mänge ja tegevusi.	

SOTSIAALSED OSKUSED

1. Laps tahab ja julgeb suhelda;	
2. hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;	
3. oskab vahet teha hea ja halva käitumise vahel ning järgib kokkulepitud reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme	

MÄNGUOSKUSED

1. Laps tunneb mängimisest rõõmu;	
2. kasutab mängudes loovalt oma teadmisi, kogemusi ja erinevaid vahendeid;	
3. suudab mängu käigus lahendada probleeme ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele, tunda rõõmu võidust ja taluda kaotust.	

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED

1. Laps kavandab ja korraldab oma tegevusi keskendudes ja viib alustatud tegevused lõpuni;	
2. tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;	
3. saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg).	

3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE VALDKONNAD

MINA JA KESKKOND

1. Tutvustab ja kirjeldab ennast, teab oma sünnipäeva.	
2. Teab, kus ta elab ja teab oma kodu aadressi.	
3. Nimetab kodukoha ehitisi.	
4. Nimetab tuntumaid taimi, loomi, putukaid ja linde ja teab, mida nad eluks vajavad.	
5. Nimetab lasteaia ja kooli erinevusi.	
6. Teab mõistete ausus ja valetamine tähendust.	
7. Teab tuntumaid eesti rahva tähtpäevi.	
8.Teab tuntumaid ameteid ja oskab kirjeldada nende tööd.	
9. Teab, millised on tervislikud eluviisid ja millised ebatervislikud.	
10.Teab Eesti presidendi nime.	
11.Nimetab aastaaegu õiges järjekorras ja neid kirjeldada.	
12. Märkab ohtu ja teab, kuidas ohu korral käituda.	
13.Oskab helistada telefoninumbril 112 ja teab, kuidas ohu korral käituda.	
14.Teab, kuidas käituda evakuatsiooni korral.	
15.Nimetab, mis on prügi ja kuidas seda sorteeritakse.	

KEEL JA KÕNE

1. Saab aru kuuldu sisust ning suudab sellele sobivalt reageerida.	
2. Kasutab dialoogis erinevaid suhtlusstrateegiaid sõltuvalt suhtluseesmärkidest.	
3. Suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda.	
4. Jutustab pildi-, kuuldud teksti ja oma kogemuse alusel.	
5. Kirjeldab tuttavaid esemeid ja nähtusi.	
6. Kasutab õigesti aja- ja ruumisuhteid väljendavaid sõnu.	
7. Kasutab kõnes liitlauseid.	
8. Jaotab laused sõnadeks ja teab mitu sõna on lauses.	
9. Laiendab jutustamisel täiskasvanu suunamisel teksti (tuletab eelnevat ja järgnevat tegevust, sündmust).	
10. Kasutab kõnes kõiki käänd- ja pöördvorme.	
11. Ütleb järgi võõraid sõnu ja häälikuid.	
12. Valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab ise sõnu moodustada.	
13.Tunneb tähti ja veerib kokku 1-2 silbilisi sõnu.	
14.Eristab häälikuühendita sõnas kuulmise järgi teistest pikemat häälikut.	
15.Kirjutab ja laob joonistähtedega lihtsamaid sõnu.	
16.Tunneb ära luuletuse ja muinasjutu.	
17.Teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.	

MÄTEMAATIKA

1. Loendab 12 piires, teab arvude rida 12-ni.	
2. Kirjutab numbreid 12-ni.	
3. Liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb ja kasutab sümboleid +, - ja =.	
4. Koostab ja lahendab matemaatilisi jutukesi kahe etteantud hulga järgi.	

5. Teab igapäevaelus kasutatavaid mõõtühikuid – sentimeeter (cm), meeter (m), kilomeeter (km), kilogramm (kg), liiter (l), euro, sent.	
6. Tunneb ruumilisi kujundeid kuup, kera, risttahukas ja oskab leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast.	
7. Tunneb tasapinnalisi kujundeid ruut, ring, kolmnurk, ristkülik; oskab leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast.	
8. Teab kuude nimetusi ja et aastas on 12 kuud.	
9. Määrab kellaaega täistundides.	
10.Orienteerub ruumis ja tasapinnal (paberil).	
11.Kasutab kõnes õigesti mõisteid enne-praegu, hiljem-varem, noorem-vanem.	
12.Hindab kaugust silma järgi.	
13.Mõõdab pikkust ja laiust kokkulepitud mõõtevahendiga.	
14.Järjestab raskuse järgi.	
15.Suudab leida tervikust poole.	

KUNST

1. Märkab mustri rütmi ja suudab seda iseseisvalt jätkata.	
2. Aitab kujundada tähtpäevaga seotud ruumi või pidulaua avaldades seejuures oma arvamust.	
3. Kasutab iseseisvalt tuttavaid voolimismaterjale ja voolimisvõtteid.	
4. Kasutab loovalt õpitud joonistamis- ning maalimisvahendeid ja –võtteid.	
5. Voldib paberi neljaks ja õpetaja juhendamisel kujundiks.	
6. Kasutab soovi korral koos erinevaid joonistusvahendeid nende olemusest lähtuvalt.	
7. Värvib oma joonistatud või värviraamatu kujundeid varieerides käe liikumise suunda.	
8. Segab iseseisvalt tööks vajalikud värvid ja värvitoonid.	
9. Kujundab või täiendab oma tööd kleepides sellele erinevast materjalist tükke.	
10.Loob pildi fantaasia põhjal.	
11.Kujutab inimesi ja loomi liikumises.	
12. Jutustab oma tööde põhjal tegelaste tegevusest, omavahelistest suhetest ning tegevusajast ja kohast.	
13.Vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab neid.	

LIIKUMINE

1. Sooritab põhiliikumisi pingevabalt, liigutused on koordineeritud ja rütmilised.	
2. Ronib varbseinal vahelduva sammuga.	
3. Käsitseb mängu- ja spordivahendeid loovmängudes ja erinevates tegevustes.	
4. Kohandab liigutusi etteantud rütmiga.	
5. Kasutab lihtsamaid tantsusamme.	
6. Osaleb lasteaia spordipäeval.	
7. Talub kaotust võistlusmängudes.	
8. Peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.	
9. Väljendab liikumise kaudu emotsioone.	
10.Organiseerib ise liikumismänge.	

11.Rivistub kahe- ja kolmekaupa viirgu.	
12.Orienteerub mänguväljakul, sooritab kujundliikumisi olles kolonnis esimene	

MUUSIKA

1. Tunneb ära lihtsamaid muusikažanre: marss, laul, tants jne.	
2. Eristab kõrgeid ja madalaid helisid.	
3. Julgeb esineda publiku ees.	
4. Laulab peast õpitud lastelaule ja esitab neid.	
5. Tantsib erinevaid tantsusamme.	
6. Tunneb Eesti Vabariigi hümni.	
7. Teab mõisteid regilaul ja rahvatants.	
8. Mängib pillidel ansamblis.	
9. Esitab õpitud tantse üksi ja koos paarilisega.	

4. ARENGUVESTLUSE KOKKUVÕTE

NIMI: ……..
VANUS: ……
KUUPÄEV: ……..

4.1. LASTEASUTUSES RAKENDATUD TUGITEENUSED

4.2. KOKKUVÕTE LAPSE ARENGUST

Lapse arengu tugevad küljed

Arendamist vajavad küljed ja soovitused ning edaspidised tegevused lapse arengu toetamiseks

Lapsevanema nimi:

Lapsevanema nimi:

Õpetaja nimi:

Õpetaja nimi:

Kutsutud:

**Antud lehel olev info on konfidentsiaalne (asutuse siseseks kasutamiseks) ja hoitakse lapse arengumapis.*

Lisa 6

KOOLIVALMIDUSE KAART

1. ÜLDANDMED LAPSE KOHTA

NIMI:

SÜNNIAEG:

LASTEASUTUS:

Lasteasutuses viibitud ajaperiood:

RÜHMA LIIK: liitrühm

Kodune keel:

2. ÜLDOSKUSED

Enesekohased oskused

Sotsiaalsed oskused

Mänguoskused

Tunnetus-ja õpioskused

3. LAPSE ARENGUTULEMUSED ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE VALDKONDADES

Mina ja keskkond

Keel ja kõne

Matemaatika

Kunst

Liikumine

Muusika

4. LASTEASUTUSES RAKENDATUD TUGITEENUSED

……

KOKKUVÕTE LAPSE KOOLIVALMIDUSEST

Lapse arengu tugevad küljed

Arendamist vajavad küljed, soovitused

*** Vanem esitab koolivalmiduskaardi kooli, kus laps asub täitma koolikohustust**. (*Koolieelse lasteasutuse seadus § 16 lg 5)*

Kuupäev:

Õpetajad:

Direktor:

Lapsevanem:

Lisa 7 **MATERJAL KUUEAASTASTE LASTE KOOLIVALMIDUSE TASEMEGA TUTVUMISEKS**

Täitmise aeg:

I OPTILINE TAJU

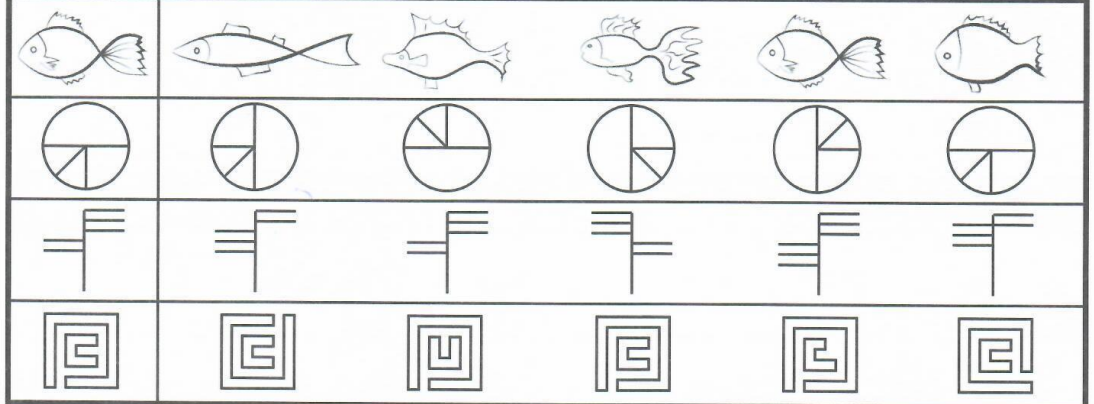

II TÄHTEDE TUNDMINE

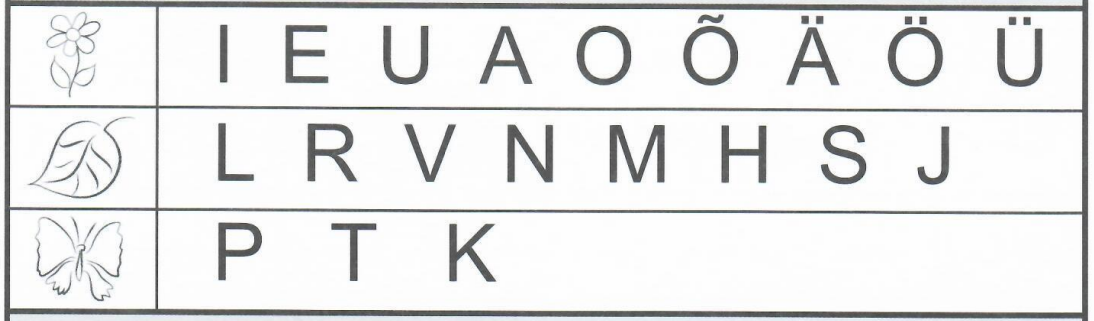

III NUMBRITE TUNDMINE

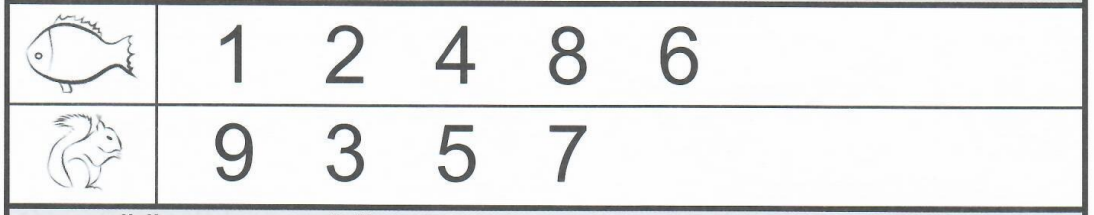

IV HÄÄLIKANALÜÜS

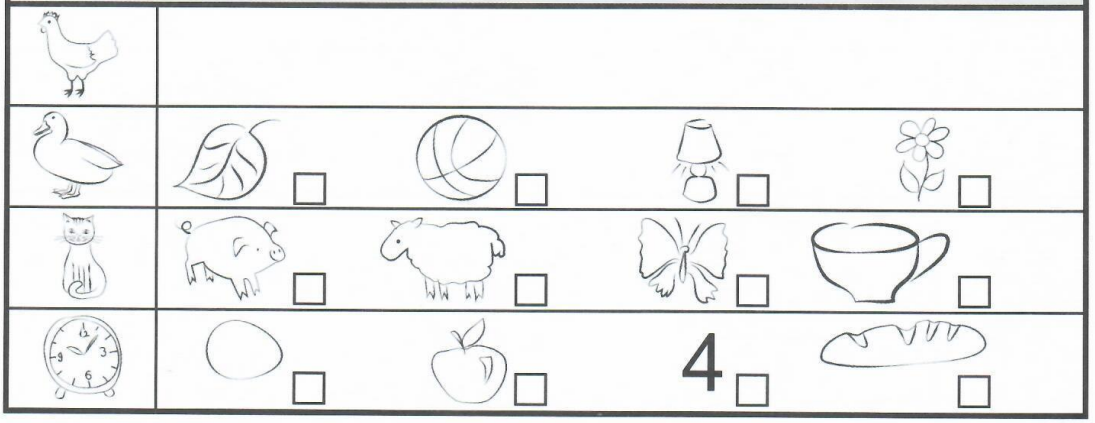

3

V HÄÄLDUSVIGADE TAJUMINE

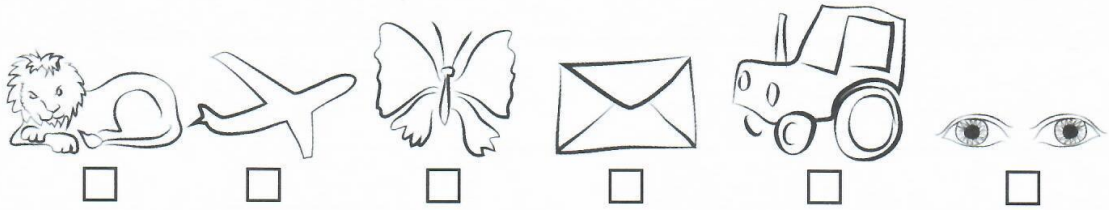

VI FONEEMITAJU

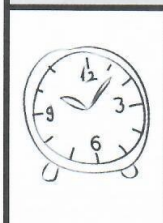
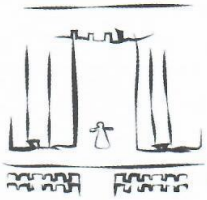

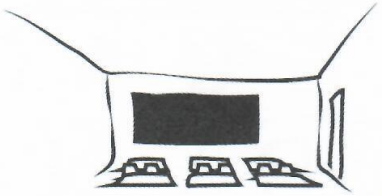

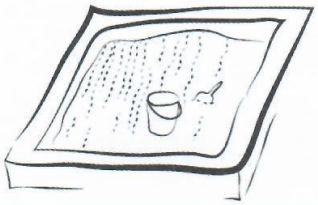

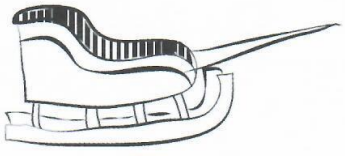

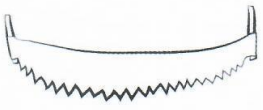

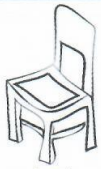

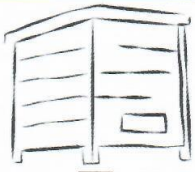
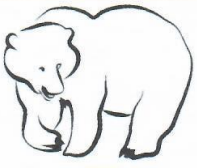

VII LUGEMINE

1. SIIL

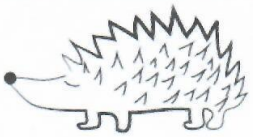

2. KÜÜNAL PÕLEB.

3. LILL ON VAASIS.

4. ANUL ON ÕUN. TA VIIB ÕUNA EMALE.
ÕUN ON SUUR JA PUNANE.

VIII MÕTLEMINE

1.

2.

3.

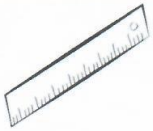

4.

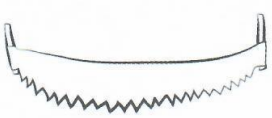
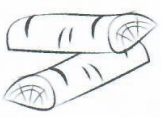

5.

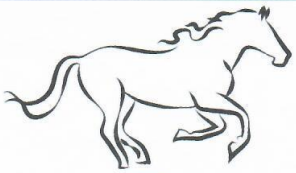

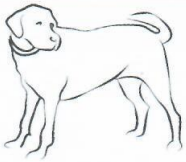

6.

IX TÖÖMÄLU

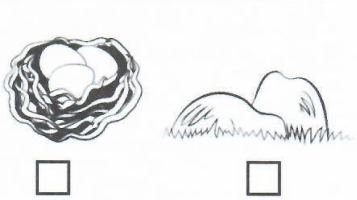

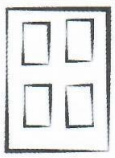

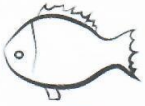

X GRAMMATILISED SUHTED

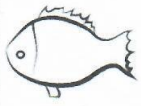
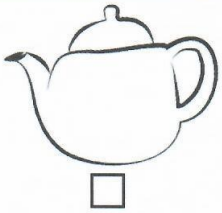

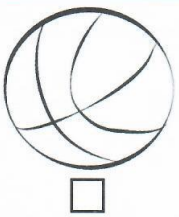

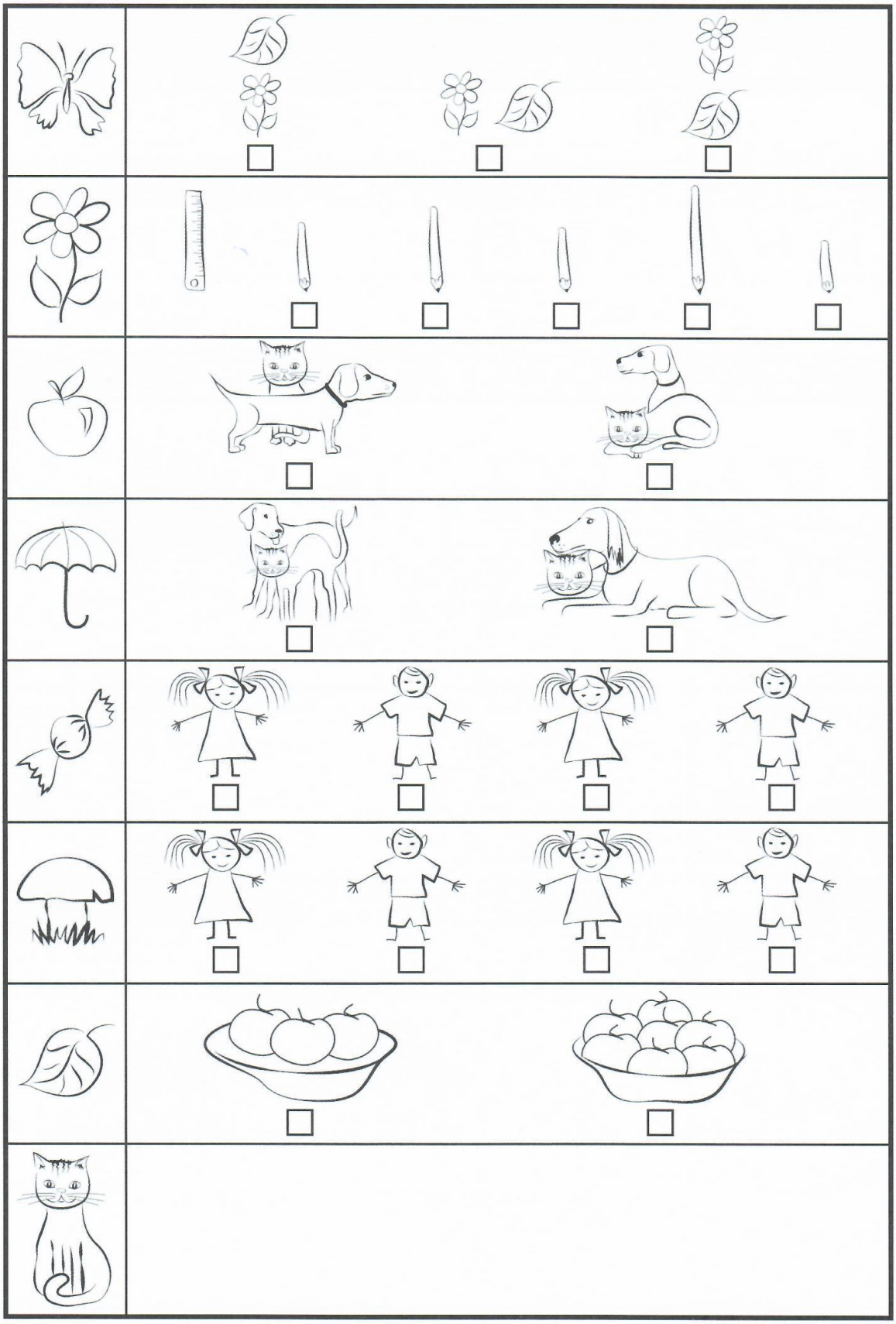

XI KOPEERIMINE

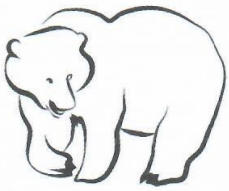

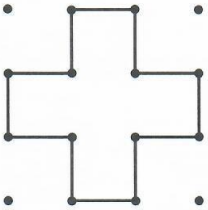

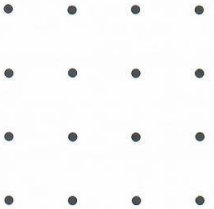

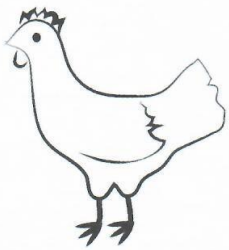

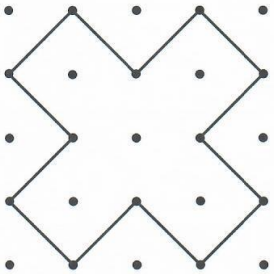

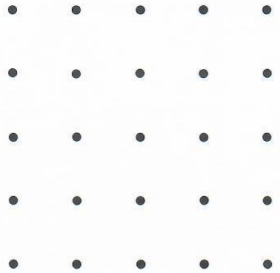

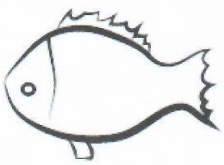

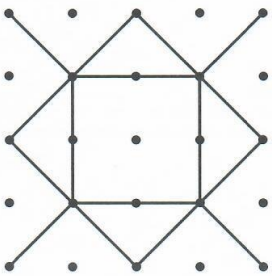

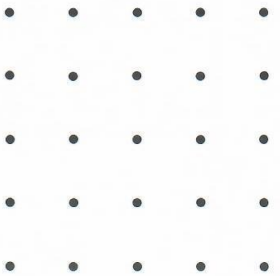

LISAÜLESANDED

I KIRJUTA PUUDUVAD NUMBRID

1 _ _ 4 5 _ _ _ _ 10

II ARVUTA

3 + 1 = __ 3 - 2 = __

2 + 3 = __ 6 - 1 = __

III KIRJUTA

KARU

3

KOLM

IV LOE JA JOONISTA

PRUUNIS VAASIS ON
NELI KOLLAST LILLE.

Punktide arvestus	PUNKTE KOKKU: .....
I OPTILINE TAJU	.....
Märkusi	
II TÄHTEDE TUNDMINE	.....
III NUMBRITE TUNDMINE	.....
IV HÄÄLIKANALÜÜS	.....
V HÄÄLDUSVIGADE TAJUMINE	.....
VI FONEEMITAJU	.....
VII LUGEMINE	.....
VIII MÕTLEMISOSKUS	.....
IX TÖÖMÄLU	.....
X GRAMMATILISED SUHTED	.....
XI KOPEERIMINE	.....
TÄHELEPANEKUID	80st punktist ..... p.

SOOVITUSED MATERJALI KASUTAJALE

Käesolev materjal on üks paljudest võimalustest laste koolivalmiduse vaimse poolega tutvumiseks. Lasteaias võiks seda läbi viia varakevadel, siis jääks aega veel valdkondade jaoks, mida on vaja arendada. Ülesannete täitmiseks on lapse laual vihik, harilik pliiats ja värvipliiatsid.
Lisaülesanded ei mõjuta punktiarvestust.
Kokku 80 punkti, 80-74 punkti *väga hea*, 73-60 punkti *hea*.

I OPTILINE TAJU (4 p)

1. Leia rea algusest kala. Otsi samasugune pilt. Ringita. (1 p)
2. Leia rea algusest pall. Otsi samasugune. Ringita. (1 p)
3. Leia järgmine märk. Otsi samasugune. Ringita. (1 p)
4. Leia viimane märk. Otsi samasugune. Ringita. (1 p)

II TÄHTEDE TUNDMINE (8 p)

Vaata rea alguses pilti. Täida ülesanne.
1. Ringita lille reas O. (1 p)
2. Ringita lille reas U. (1 p)
3. Ringita lille reas Ä. (1 p)
4. Ringita lehe reas M. (1 p)
5. Ringita lehe reas R. (1 p)
6. Ringita lehe reas S. (1 p)
7. Ringita liblika reas P. (1 p)
8. Ringita liblika reas K. (1 p)

III NUMBRITE TUNDMINE (5 p)

1. Ringita kala reas 2. (1 p)
2. Ringita kala reas 6. (1 p)
3. Ringita kala reas 8. (1 p)
4. Ringita orava reas 7. (1 p)
5. Ringita orava reas 9. (1 p)

IV HÄÄLIKANALÜÜS (9 p)

1. Leia kana rida. Kuula sõna: M-U-N-A (häälides). Joonista, mida kuulsid (kana kõrvale). (1 p)
2. Leia pardi rida. Vaata pilte. Piltide kõrval on kastikesed vastuste jaoks. Sõna peab algama **L** häälikuga. Kuula sõnu: LEHT, PALL, LAMP, LILL. Märgi ristiga, kus **L** on sõna alguses. (3 p)
3. Leia kassi rida. Sõna peab lõppema **S** häälikuga. Hääli vaikselt. Märgi need pildid ristiga. (3 p)
4. Leia kella rida. Sõnas peab olema 3 häälikut. Hääli vaikselt. Märgi need pildid ristiga. (2 p)

V HÄÄLDUSVIGADE TAJUMINE (5 p)

Kuula sõna. Kui sõna kostub valesti, märgi pildi alla rist.
Kui viga pole, siis risti ei tee.
1. Kuula: LÖVI (1 p)
2. Kuula: LENNUT (1 p)
3. Kuula: LIBIKAS (1 p)
4. Kuula: ÜMBRIK
5. Kuula: TAKTOR (1 p)
6. Kuula: SIMMAD (1 p)

VI FONEEMITAJU (6 p)

Leia kella rida. Kuula sõna: SAAL. Märgi ristiga. (1 p)
Leia vihiku rida. Kuula sõna: KLASS. Märgi ristiga. (1 p)
Leia liblika rida. Kuula sõna: RIIV. Märgi ristiga. (1 p)
Leia lennuki rida. Kuula sõna: SAAR. Otsi, märgi ristiga. (1 p)
Leia lambi rida. Kuula sõna: NOOL. Otsi, märgi ristiga. (1 p)
Leia orava rida. Kuula sõna: TARU. Otsi, märgi ristiga. (1 p)

VII LUGEMINE (5 p)

Loe vaikselt. Vaata kõrval pilte. Märgi ristiga õige pilt.
1. SIIL (1 p)
2. KÜÜNAL PÕLEB. (1 p)
3. LILL ON VAASIS. (1 p)
4. Loe. Joonista kasti sisse, mis on nüüd emal. (2 p)

VIII MÕTLEMISOSKUS (8 p)

Klassifitseerimine
1. Vaata esimese rea pilte. Leia see, mis ei sobi teiste hulka. Märgi ristiga. (1 p)
2. Vaata teise rea pilte. Leia liigne pilt. Märgi ristiga. (1 p)
3. Vaata kolmanda rea pilte. Leia liigne pilt. Märgi ristiga. (1 p)
4. Leia järgmisest reast liigne pilt. Märgi ristiga. (1 p)

Verbaal-loogiline mõtlemine
5. Kuula ülesannet. Tiiu, Priit ja Tõnu joonistasid loomi. Tiiu joonistas kassi. Tõnu joonistas koera. Märgi ristiga Priidu joonistatud loom. (1 p)

Arvutamine
6. Kuula ülesannet. Kastis oli kolm palli. Ants pani kaks klotsi juurde. Joonista need mänguasjad suure ruudu sisse. Mitu mänguasja on nüüd kastis? Kirjuta vastus väikese ruudu sisse. (3 p)

IX TÖÖMÄLU (15 p)

1. Pane pliiats käest ja kuula. Jäta kõik sõnad meelde: PUU, PESA, KIVI, AKEN. Mida kuulsid? Võta pliiats. Leia tomati rida ja märgi need ristiga. (4 p)
2. Pane pliiats käest ja kuula. Jäta kõik sõnad meelde: LEHT, SEEN, LILL, KALA, KASS. Mida kuulsid? Võta pliiats. Leia lennuki rida ja märgi need ristiga. (5 p)
3. Pane pliiats käest ja kuula. Jäta kõik sõnad meelde: LAMP, JÄNES, KOMM, KORV, LIND, NOOL. Mida kuulsid? Võta pliiats. Leia küünla rida ja märgi need ristiga. (6 p)

X GRAMMATILISED SUHTED (11 p)

1. Leia vihiku rida. Mis on õuna ja pirni vahel? Märgi ristiga. (1 p)
2. Leia kala rida. Mis on pallist paremal? Märgi ristiga. (1 p)
3. Leia liblika rida. Kus on leht lille all? Märgi ristiga. (1 p)
4. Leia lille rida. Märgi ristiga joonlauast pikem pliiats. (1 p)
5. Vaata õuna rida. Leia pilt, kus kass on koera ees. Märgi ristiga. (1 p)
6. Vaata vihmavarju rida. Leia pilt, kus koer on kassi taga. Märgi ristiga. (1 p)
7. Vaata kommi rida. Leia poiss, kes seisab tüdrukust vasakul. Märgi ristiga. (1 p)
8. Vaata seene rida. Leia tüdruk, kes seisab poisist paremal. Märgi ristiga. (1 p)
9. Leia lehe rida. Õunad on taldrikul. Märgi ristiga, kus on vähem. (1 p)
10. Leia kassi rida. Kuula ülesannet. Joonista ühte ritta kolm ringi. Keskmine on kõige väiksem. (2 p)

XI KOPEERIMINE (4 p)

Joonista samamoodi paremale poole (neli mustrit). (4 p)

PUNKTIDE ARVESTUS

Üldjuhul annab iga õigesti märgitud vastus ühe punkti ja valesti märgitud vastus miinus ühe punkti (s.h tähed ja numbrid). Kopeerimisülesannetes õige - 1 punkt, vale - 0 punkti.
VII Lugemine 4. ülesandes joonistatud õuna eest 1 punkt ja punaseks värvimise eest 1 punkt; kokku 2 punkti.
VIII Mõtlemine 6. ülesandes suure ruudu sisse kolme palli joonistamise eest 1 punkt ja kahe klotsi joonistamise eest 1 punkt ning õige vastuse kirjutamise eest väikesesse ruutu 1 punkt; kokku 3 punkti.
X Grammatilised suhted 10. ülesandes kolme ringi joonistamise eest 1 punkt ja keskele joonistatud väikese ringi eest 1 punkt; kokku 2 punkti.